

**Załącznik do uchwały Rady Gminy Piaski
nr XX/109/2004 z dnia 29.11.2004 r.**

**PROGRAM
OCHRONY ŚRODOWISKA
GMINY PIASKI**

**OPRACOWANY PRZEZ:
EKOMAL
Biuro Usług Ekologicznych
Andrzej Malatyński
64-140 Włoszakowice, ul. Zalesie 11 c**

Piaski, 2004 rok

Spis treści

I.wstęp.....	4
1.Podstawa opracowania.....	4
2.Wprowadzenie.....	4
3.Charakterystyka gminy.....	7
II.AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA.....	10
4.Zasoby wodne.....	10
4.1. Wody powierzchniowe.....	10
4.2. Wody podziemne.....	10
4.3. Gospodarka wodno-ściekowa.....	11
4.3.1.Zaopatrzenie w wodę.....	11
4.3.2.Gospodarka ściekowa.....	14
4.4. Podsumowanie.....	16
5.Powietrze atmosferyczne.....	16
5.1.Emisja zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza.....	16
5.2.Stan zanieczyszczenia powietrza.....	18
5.3.Podsumowanie.....	18
6.Hałas.....	18
6.1.Hałas przemysłowy.....	18
6.2.Hałas komunikacyjny.....	19
6.3.Hałas komunalny.....	19
6.4.Podsumowanie.....	19
7.Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące.....	20
7.1.Charakterystyka.....	20
7.2.Podsumowanie.....	20
8.Gleby.....	21
8.1.Charakterystyka gleb.....	21
8.2.Podsumowanie.....	22
9.Środowisko przyrodnicze.....	23
9.1.Świat roślin.....	23
9.1.1.Lasy.....	23
9.1.2.Obszary i obiekty chronione.....	23
9.1.3.Zadrzewienia.....	24
9.2.Świat zwierzęcy.....	25
9.3.Podsumowanie.....	25
10. Surowce naturalne.....	25
10.1.Charakterystyka.....	25
10.2.Podsumowanie.....	26
11.Gospodarka odpadami.....	27
12.Nadzwyczajne zagrożenia środowiska.....	27
12.1.Charakterystyka.....	27
12.2.Podsumowanie.....	27

III. POLITYKA EKOLOGICZNA I KIERUNKI DZIAŁAŃ NA LATA 2004 – 2011 (dla gospodarki wodnej do 2015).....	28
13.Wprowadzenie.....	28
14.Cele długoterminowe.....	28
14.1.Ochrona zasobów wodnych.....	29
14.1.1.Uwarunkowania prawne.....	29
14.1.2.Cele ekologiczne do 2011 roku.....	29
14.1.3.Realizacja celów i kierunki działań.....	29
14.2.Ochrona powietrza atmosferycznego.....	31
14.2.1.Uwarunkowania prawne.....	31
14.2.2.Cele ekologiczne do roku 2011.....	31
14.2.3.Realizacja celów i kierunki działań.....	32
14.3.Ochrona przed hałasem	32
14.3.1.Uwarunkowania prawne.....	32
14.3.2.Cele ekologiczne do 2011 roku.....	33
14.3.3.Realizacja celów i kierunki działań.....	33
14.4.Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.....	33
14.4.1.Uwarunkowania prawne.....	33
14.4.2.Cele ekologiczne do 2011 roku.....	33
14.4.3.Realizacja celu i kierunki działań	33
14.5.Ochrona powierzchni ziemi.....	34
14.5.1.Uwarunkowania prawne.....	34
14.5.2.Cele ekologiczne do 2011 roku	34
14.5.3.Realizacja celu i kierunki działań.....	34
14.6.Ochrona zasobów przyrody.....	35
14.6.1.Uwarunkowania prawne	35
14.6.2.Cele ekologiczne do 2011 roku	35
14.6.3.Realizacja celu i kierunki działań.....	36
14.7.Ochrona i racjonalne użytkowanie surowców	36
14.7.1.Uwarunkowania prawne.....	36
14.7.2.Cele ekologiczne do 2011 roku.....	37
14.7.3.Realizacja celu i kierunki działań.....	37
14.8.Przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.....	37
14.8.1.Uwarunkowania prawne.....	37
14.8.2.Cele ekologiczne do 2011 roku.....	37
14.8.3.Realizacja celu i kierunki działań.....	38
14.9.Edukacja ekologiczna.....	38
14.9.1.Uwarunkowania prawne.....	38
14.9.2.Cele ekologiczne do roku 2011.....	38
14.9.3.Realizacja celu i kierunki działań.....	39
14.10.Zarządzanie środowiskiem	39
14.10.1.Podstawowe obowiązki w zarządzaniu środowiskiem.....	39
14.10.2.Cel ekologiczny do roku 2011.....	40
14.10.3.Realizacja celu.....	40
IV.PROGRAM ZADAŃ INWESTYCYJNYCH NA LATA 2004-2007 I PERSPEKTYWICZNIE DO 2015.....	41
15.Wprowadzenie.....	41
15.1.Zasady i cele polityki ekologicznej kraju.....	41
16.Harmonogram realizacji zadań.....	42
16.1.Ochrona zasobów wodnych.....	42
16.2.Ochrona powietrza atmosferycznego.....	44

16.3.Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznym.....	44
16.4.Przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.....	45
16.5.Ochrona przyrody i krajobrazu.....	45
16.6.Ochrona powierzchni ziemi.....	45
16.7.Ochrona i racjonalne użytkowanie surowców.....	46
16.8.Zarządzanie środowiskiem, edukacja ekologiczna	46
17.Uwarunkowania realizacyjne programu.....	48
17.1.Wprowadzenie	48
17.2.Instrumenty prawne.....	48
17.3.Instrumenty finansowe.....	48
17.4.Instrumenty społeczne.....	49
18.Wdrażanie i monitoring Programu.....	49
19.Materiały źródłowe.....	51

SPIS TABEL

Tabela nr 1 – Liczba ludności gminy Piaski na dzień 31.12.2003 r.	str. 8
Tabela nr 2 – Dane techniczne oraz stan formalno-prawny ujęć wody	str. 13
Tabela nr 3 – Zestawienie kanalizacji deszczowych (ogólnospławnych)	str. 15
Tabela nr 4 – Zestawienie gruntów według klas jakości	str. 21
Tabela nr 5 – Harmonogram realizacji zadań	str. 42

I. WSTĘP

1. Podstawa opracowania

Podstawą opracowania „Programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami” dla gminy Piaski jest umowa zawarta w dniu 12 lutego 2004 r. pomiędzy Zarządem gminy Piaski a Biurem Usług Ekologicznych „EKOMAL” Andrzej Malatyński, Włoszakowice.

Zgodnie z art. 17, ust.1 Prawa ochrony środowiska zarządy gmin, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządzają gminne programy ochrony środowiska. Projekty gminnych programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez organ wykonawczy powiatu.

Programy ochrony środowiska winny uwzględniać wymagania polityki ekologicznej państwa.

Polityka ekologiczna państwa określa w szczególności:

- 1) cele ekologiczne,
- 2) priorytety ekologiczne,
- 3) rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- 4) środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawo-ekonomiczne i środki finansowe.

Gminne programy ochrony środowiska uchwała rada gminy. Z wykonania programów wójt gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie gminy.

2. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 10, ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw programy zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska opracowane przez rady gmin stają się odpowiednio gminnymi programami ochrony środowiska, o których mowa w Prawie ochrony środowiska.

Ustawa Prawo ochrony środowiska w art. 1 określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a w szczególności:

- 1) zasady ustalania:
 - a) warunków ochrony środowiska,
 - b) warunków wprowadzania substancji lub energii do środowiska,
- 2) udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie,
- 3) udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska,
- 4) obowiązki organów administracji,
- 5) odpowiedzialność i sankcje.

Gminny program ochrony środowiska sporządzony został w oparciu o uchwaloną w dniu 8 maja 2003 r. przez Sejm Rzeczypospolitej „Politykę ekologiczną Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010”. Realizacja polityki ekologicznej państwa opiera się przede wszystkim na zmianach modelu produkcji i konsumpcji, zmniejszeniu materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności, stosowaniu najnowszych dostępnych technik, a dopiero w następnej kolejności na działaniach typowo ochronnych takich jak, np. oczyszczanie gazów i ścieków czy

unieszkodliwianiu odpadów. Ponadto, polityka ekologiczna zakłada zmiany w systemie finansowania, poprzez zmniejszanie udziału opłat za korzystanie ze środowiska na rzecz opłat produktowych i depozytowych.

Podstawowe zadania polityki ekologicznej państwa

W zakresie ochrony przyrody i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych

- 1) zwiększenie obszarów chronionych do 1/3 terytorium kraju,
- 2) zwiększenie lesistości Polski z 28,5 w 2001 r. do 30% w 2020 i 33% w 2050 r,
- 3) ochrona gleb przed erozją, dewastacją i zanieczyszczeniem chemicznym oraz rekultywacja gruntów zdegradowanych,
- 4) zmniejszenie do roku 2010 zużycia wody do celów przemysłowych o 50%, surowców o 40% i energii o 60%,
- 5) eliminowanie wykorzystania wód podziemnych na cele przemysłowe,
- 6) wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii o 3,1% do roku 2005 i aż o 7,5% w roku 2010.

W zakresie poprawy jakości środowiska:

- 1) usuwanie biogenów (azot, fosfor) w 75% w dorzeczach Odry i Wisły,
- 2) wyposażenie do roku 2015 wszystkich aglomeracji miejskich o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) od 2 do 15 tyś. mieszkańców w oczyszczalnie ścieków,
- 3) poprawa stanu zanieczyszczenia powietrza oraz uzyskanie norm emisyjnych, wymaganych przez przepisy Unii Europejskiej,
- 4) zwiększenie odzysku odpadów przemysłowych poprzez odpowiednią politykę podatkową i system opłat,
- 5) zmniejszenie składowania odpadów o 30% do 2006 r. i o 75% do roku 2010 w stosunku do roku 2000,
- 6) pełna kontrola zagrożeń wynikających z produkcji, obrotu i stosowania chemikaliów,
- 7) ocena ryzyka ok. 1000 obiektów stwarzających zagrożenie poważnych awarii przemysłowych,
- 8) ograniczenie do roku 2010 hałasu drogowego i przemysłowego do poziomu 55 dB w porze nocnej,
- 9) sporządzenie map akustycznych dla aglomeracji miejskich,
- 10) opracowanie i wdrożenie przepisów wykonawczych dot. ochrony przed działaniem pól elektroenergetycznych.

Ponadto, Polska zobowiązała się do wspierania działań społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu w ramach podpisanego Protokołu z Kioto, dotyczącego redukcji emisji CO₂ o 55%.

Nakłady na realizację polityki ekologicznej państwa w latach 2003-2006 i perspektywnie do 2010.

Łącznie nakłady na realizację polityki ekologicznej państwa w latach 2003-2010 wyniosą 140 mld zł, co oznacza że średniorocznie wyniosą 17,8 mld zł, w tym 17,5 mld zł rocznie na przedsięwzięcia inwestycyjne. Nakłady na lata 2003-2006 wyniosą 62 mld zł, a na lata 2007-2010 przewiduje się przeznaczyć kwotę 82 mld zł.

Nakłady na ochroną środowiska i gospodarkę wodną generowane w kraju, w połączeniu z planowana i możliwą do uzyskania pomocą zagraniczną, w szczególności z funduszy pomocowych, funduszy strukturalnych i Funduszy Spójności Unii Europejskiej,

będą wystarczające do sfinansowania realizacji przedsięwzięć przewidywanych w „Polityce ekologicznej państwa.

Podstawa, zakres i sposób opracowania programu ochrony środowiska

Gminny program ochrony środowiska opracowany został zgodnie z „Wytycznymi sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” wydanymi przez Ministerstwo Środowiska w 2002 r.

Wytyczne te obejmują :

- 1) racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych (zmniejszenie materiałochłonności, energochłonności i wodochłonności, ochronę gleb, racjonalną eksploatację lasów, ochronę zasobów przyrody i kopalin),
- 2) poprawę jakości środowiska (ochrona wód, powietrza, hałas, gospodarkę odpadami, pola elektromagnetyczne, bezpieczeństwo chemiczne i biologiczne, poważne awarie, ochronę zasobów przyrody i bioróżnorodność),
- 3) narzędzia i instrumenty realizacji programu (wzmocnienie instytucjonalne, prawo lokalne, decyzje organów samorządowych, planowanie przestrzenne, powiązania z programami wyższego szczebla, mechanizmy finansowania, dostęp do informacji i udział społeczeństwa),
- 4) harmonogram realizacji i nakłady na realizację programu (termin realizacji, wielkość nakładów i źródła finansowania, jednostki odpowiedzialne za ich wykonanie),
- 5) kontrolę realizacji programu (procedury kontroli, mierniki realizacji programu, procedury weryfikacji programu).

Zgodnie z tymi wytycznymi programy gminne powinny składać się z dwóch części:

- **zadań własnych** – finansowanych w części lub w całości ze środków gminnych,
- **zadań koordynowanych** – finansowanych ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego.

Zadania własne objęte są pełnym zakresem informacji i zawierają opis przedsięwzięcia, terminy realizacji, instytucję odpowiedzialną, koszty, źródła finansowania.

Zadania koordynowane ujęte są stopniem szczegółowości, jaki był dostępny na terenie gminy.

Przy opracowaniu „Programu...” wykorzystano następujące podstawowe opracowania:

- Politykę ekologiczną państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2007-2010 perspektywnie do roku,
- Strategię rozwoju Województwa Wielkopolskiego (lipiec 2002),
- Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2002-2010 (lipiec 2002),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Piaski (1998/1999),
- Raporty o stanie środowiska w Wielkopolsce z lat 1999, 2000, 2001, 2002),
- Program ochrony środowiska powiatu gostyńskiego (2004).

Ponadto, przy niniejszego „Programu” wykorzystano istniejące dokumenty, plany i programy regionalne i lokalne, decyzje administracyjne, przepisy prawa miejscowego, dokumenty planistyczne. Program ten jest ściśle skoordynowany z „Programem Ochrony Środowiska Powiatu Gostyńskiego”.

3. Charakterystyka gminy

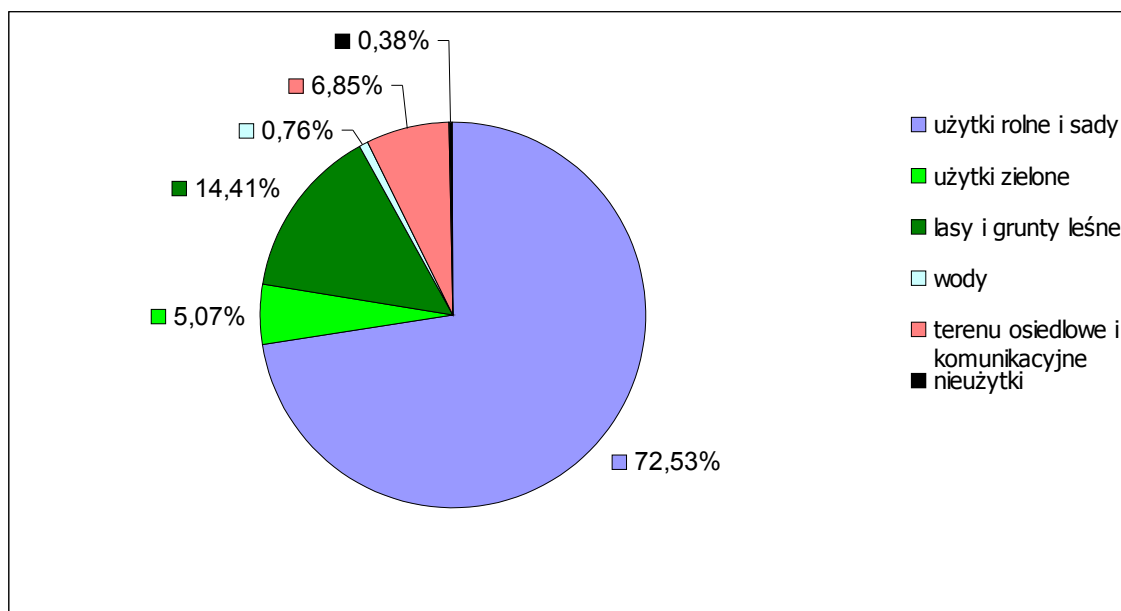
Gmina Piaski położona jest środkowo-północnej części powiatu gostyńskiego, województwo wielkopolskie. Od strony zachodniej graniczy z gminą Gostyń, od południa z gminą Pępowo i Krobia a od strony północnej z gminą Dolsk, powiat Śrem.

Na dzień 31.12.2003 r. liczba mieszkańców wynosi 8413 osób.

Powierzchnia gminy wynosi 10 076 ha,

w tym:

- użytki rolne i sady	7 308 ha,
- użytki zielone	511 ha,
- lasy i grunty leśne	1 452 ha,
- wody	77 ha,
- tereny osiedlowe i komunikacyjne	690 ha,
- nieużytki	38 ha.

Przez gminę przebiega linia kolejowa Leszno-Jarocin i nieczynny szlak kolejowy Gostyń- Krobia.

Na terenie gminy znajduje się 16 miejscowości sołecki i 4 przysiółki.

Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach przedstawia poniższa tabela.

Lp	Miejscowość	Liczba ludności
1.	Bodzewo	687
2.	Bodzewko	196
3.	Dręczewo I	125
4.	Dręczewo II	244
5.	Grabonóg	545
6.	Godurowo	159
7.	Lipie	254
8.	Michałowó	396
9.	Piaski	3040
10.	Podrzecze	291
11.	Rębowo	250
12.	Smogorzewo	438
13.	Strzelce Małe	162
14.	Strzelce Wielkie	362
15.	Szelejewo I	499
16.	Szelejewo II	765
Razem		8.413

Położenie i rzeźba terenu

Gmina Piaski położona jest w środkowo-północnej części powiatu gostyńskiego, województwo Wielkopolskie. Graniczy z gminami: Gostyń, Borek, Pogorzela, Pępówo i Krobia a od strony północnej z gminą Dolsk, powiat Śrem.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego jest to teren położony na styku dwóch prowincji. Część północna gminy należy do Pojezierzy Południowobałtyckich (makroregionu Pojezierze Leszczyńskie i mezoregion Pojezierze Krzywińskie), część południowa natomiast należy do Nizin Środokowopolskich (makroregion Nizina Południowowielkopolska i mezoregion Wysoczyzna Kaliska). Ukształtowanie powierzchni terenu jest zróżnicowane jedynie w północnej i zachodniej części gminy. Powierzchnia wysoczyzny morenowej rozcięta jest tu przez pradolinę Obry i Kani z całym systemem dolin bocznych. Wynika to z położenia w strefie marginalnej ostatniego zlodowacenia, w fazie najdalszego jego zasięgu (faza leszczyńska).

Gmina Piaski leży w zlewni rzeki Dąbrówki (dopływ Kanału Obry)..

Budowa geologiczna

Głębokie podłoże tworzy tzw. platforma paleozoiczna, na której spoczywa późniejsza pokrywa skał osadowych, zbudowanych głównie z utworów triasu i jury, pokrytych osadami trzeciorzędowymi o miąższości od 150 do 300 m.

Serię utworów trzeciorzędowych rozpoczynają oligoceńskie piaski drobnoziarniste, na których leżą kilkudziesięciometrowe kompleksy osadów miocenu oraz pliocenu.

Z informacji zawartych w profilach wierceń hydrologicznych i geologiczno-poszukiwawczych wynika, że:

- strop utworów mioceńskich, reprezentowanych przez drobnoziarniste piaski, mułki i łyły z wkładkami węgla brunatnego, zalega na głębokości ok. 80 – 150m ppt,
- seria osadów plioceńskich, w przewodzie łąów pylastych, charakteryzuje się zmienną miąższością, a ich strop występuje na bardzo różnych głębokościach, od kilku do ok. 25m p.p.t. w rejonie Piasków, do ponad 80m p.p.t. w okolicach Stefanowa,
- występujące utwory czwartorzędowe, plejstoceniowe zlodowacenia łąodokowopolskiego i bałtyckiego oraz holoceniowe charakteryzuje zróżnicowana, na ogół 20-40 metrowa miąższość.

Gleba

Warunki glebowe gminy są mało zróżnicowane. W podłożu obszarów wysoczyznowych, dominujących w krajobrazie gminy, powszechnie występują gliny, gliny piaszczyste i piaski gliniaste, jedynie lokalnie przykryte warstwą osadów piaszczysto-żwirowych, łąredniozagęszczonych. W obrębie teras rzecznych miąższość gruntów piaszczysto-żwirowych wzrasta niekiedy do kilkunastu, a nawet kilkudziesięciu metrów. Występujące tu różnoziarniste piaski, pospółki i żwiry są zazwyczaj gruntami zagęszczonymi, jedynie w obrębie sporadycznie pojawiających się pól eolicznych – luźne.

W dniew pradoliny i dolin bocznych osady wodnolodowcowe przykryte są warstwą piasków rzecznych, z licznymi przewarstwieniami i domieszką próchnicy, a także małami i mułkami. Lokalnie od powierzchni terenu występują namuły organiczne (między Piaskami i Podrzeczem) i torfy (w zachodniej części gmin). Ich miąższość nie przekracza 1,5 m.

Klimat

Według regionalizacji W. Okonowicza gmina Piaski położona jest w obrębie regionu łąsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar przewagi wplywów oceanicznych. Amplitudy temperatur są mniejsze od przeciętnych w Polsce; wiosna i lato wczesne i ciepłe (+ 17,5 ° C w lipcu), zima łagodna (-3,3 ° C w styczniu) i krótka z pokrywą śnieżną utrzymującą się przez ok. 65 dni. Długość okresu wegetacyjnego wynosi ok. 220 dni. Roczna suma opadów wynosi nieco ponad 550 mm, tj. poniżej łąredniej krajowej. Wyjątkowo duża jest ilość dni z mgłą – 53,8. Podobnie jak w większości terytorium w kraju przeważają wiatry zachodnie. Informacje podane wyżej oparte są w większości o dane stacji IMGW w Lesznie.

II. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA

4. Zasoby wodne

4.1. Wody powierzchniowe

Gmina Piaski prawie w całości położona jest w zlewni Kanału Obry i odwadniana jest za pośrednictwem szeregu drobnych cieków.

Dwa największe dopływy Obry wyznaczają : zachodnią (rz. Kania) i południowo-wschodnią (rz. Dąbrówka) granice gminy. Jedynie niewielki fragment terenu w południowej części gminy (rejon Rębowa) odwadniany jest systemem drobnych cieków należących do zlewni Dąbroczni (dopływu Orli). Charakterystykę hydrologiczną utrudnia brak posterunków obserwacyjnych IMGW; najbliższy wodowskaz znajduje się na Kanale Obry w Kościanie.

Na terenie gminy nie ma wód stojących – jezior. Istnieją jedynie niewielkie zbiorniki wodne, charakterystyczne dla strefy marginalnej, rzadziej niewielkie zbiorniki sztuczne.

4.2. . Wody podziemne

Zasoby wód podziemnych w rejonie Piasków należą do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 308 – zbiornik międzymorenowy rzeki Kani. Charakteryzuje się sezonowym reżimem zasilania – w wyniku infiltracji obszarowej, w okresie wiosennych roztopów.

Wody piętra czwartorzędowego występują w kilku poziomach:

- poziom gruntowy (nadglinowy),
- poziom międzyglinowy,
- poziom podglinowy.

W utworach trzeciorzędowych występuje także kilka warstw wodonośnych, jednak podstawą zaopatrzenia w wodę jest poziom mioceński..

Na obszarze gminy poziomem użytkowym jest poziom czwartorzędowy. Ze względu na możliwość zanieczyszczenia, zbiorniki wód czwartorzędowych wymagają szczególnej ochrony. W związku z czym prawie cały obszar gminy jest obszarem najwyższej ochrony (ONO).

Woda gruntowa występuje dość płytko. W dolinach rzek i cieków utrzymuje się zazwyczaj na głębokości 0 – 1m p.p.t., na wysoczyźnie (w sąsiedztwie cieków) oraz lokalnych obniżeniach ok. 1 – 2 m p.p.t., na obszarach wysoczyznowych nieco głębiej ok. 2 – 3m p.p.t.

Na obszarze gminy można wyróżnić następujące strefy wodne:

- **obszary dolinne**, stanowiące strefę koncentracji wód powierzchniowych i podziemnych, zasilane wodami opadowymi infiltracyjnymi oraz spływem z terenów sąsiednich,
- **obszary pozadolinne**, o nieciągłym zwierciadle wody, to dominujące w krajobrazie gminy obszary wysoczyznowe. Zwierciadło ma charakter napięty (woda występuje w podglinowych utworach piaszczysto-żwirowych i śródglinowych soczewkach piasków i żwirów) lub obserwuje się je ślady w postaci sączeń, Okresowo, po intensywnych opadach oraz w czasie wiosennych roztopów, może występować długotrwałe

utrzymywanie się wód gruntowych (lub ich spływ) na stropie słaboprzepuszczalnego podłoża, a w skrajnych przypadkach nawet na powierzchni terenu.

4.3. Gospodarka wodno-ściekowa

4.3.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy działa 5 komunalnych ujęć wody i 1 zakładowe.

Ujęcia komunalne - użytkowane przez gminę Piaski:

- Strzelce Wielkie
- Smogorzewo,
- Podrzecze
- Bodzewo
- Bodzewko (czasowo nieeksploatowane)

Ujęcia zakładowe:

- Stefanowo - użytkowane przez Hodowlę Roślin Szelejewo.

Zaopatrzenie w wodę poszczególnych miejscowości z ujęć przedstawia się następująco:

1) Strzelce Wielkie – zaopatruje w wodę miejscowości:

- Piaski (część)
 - Strzelce Wielkie
- Strzelce Małe
- przysiółek Tanecznicza.

Długość sieci wodociągowej wynosi 29,7 km.

2) Smogorzewo – zaopatruje w wodę miejscowości:

- Smogorzewo
- Drzęczewo I
- Drzęczewo II
- Piaski (część)
- przysiółek Głogówko

Długość sieci wodociągowej wynosi 10 km.

3) Podrzecze – zaopatruje w wodę miejscowości:

- Podrzecze,
- Rębowo
- Grabonóg oraz w gminie Gostyń Krajewice i Ziółkowo

Długość sieci wodociągowej wynosi 6,4 km.

4) Bodzewo – zaopatruje w wodę miejscowość Bodzewo i Bodzewko. Ujęcie przejęte w 2003 roku od firmy „AGROS Farmy i Młyny” Poznań, zmodernizowane w roku 2004. Sieć wodociągowa o długości 3,2 km.

5) Bodzewko – nieczynne. Przejęte od firmy „AGROS Fary i Młyny” Poznań w roku 2003. Ujęcie to zostało zmodernizowane na koszt gminy. Stan formalno-prawy w trakcie załatwiania. Po uregulowaniu zostanie uruchomione.

6) Szelejewo- w miejscowości Stefanowo; zaopatruje w wodę miejscowość Szelejewo II, folwark Stefanowo i Bielawy. Ujęcie stanowi własność Hodowli Roślin Szelejewo

7) ponadto, gmina Piaski przejęła w 2004 r. zakładowe ujęcie wody Drzęczewo z firmy „AGROS Farmy i Młyny” Poznań. Ujęcie to aktualnie nie jest użytkowane – przepompownia wody jest czynna. Zaopatrzenie w wodę miejscowości Drzęczewo II odbywa się z wodociągu Smogorzewo.

Jedyną miejscowością niezwodociągowaną na terenie gminy jest wieś Talary.

Na terenie gminy Piaski znajduje się nieczynne ujęcie wody „Szpital Marysin” położone w obrębie miejscowości Piaski oraz w Bielawach. Oba ujęcia są obecnie nieczynne.

Ujęcia wody na terenie gminy Piaski zasilane są z pokładów czwartorzędowych. Zatwierdzone w kategorii „B” zasoby wody wynoszą 294,0 m³/h, przy średnim zużyciu w 1997 r. wynoszącym 28,52 m³/h. Stanowiło to zaledwie 10% zasobów.

Woda pozyskiwana z komunalnych ujęć jest mętna na skutek wytrącania się manganu; zanieczyszczona pod względem fizyko-chemicznym, a niekiedy bakteriologicznie.

Wyniki badania jakości wody z ujęć w Smogorzewi, Bodzewie, Bodzewku, Podrzeczu wykonane w czerwcu 2004 r. przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lesznie wykazały zgodność z wymogami określonymi w załączniku Nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2002 r. (Dz.U.Nr 203, poz. 1718). Natomiast badania wody z ujęć w Strzelcach Wielkich wykazały przekroczenia dopuszczalnych norm a w szczególności manganu.

Wszystkie w/w ujęcia wody posiadają ustanowione strefy ochrony bezpośredniej.

Ponadto, w celu ochrony wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla ujęcia w Smogorzewie wyznaczono dodatkowo teren (strefę) ochrony pośredniej zewnętrznej a dla ujęcia w Podrzeczu teren ochrony pośredniej wewnętrznej.

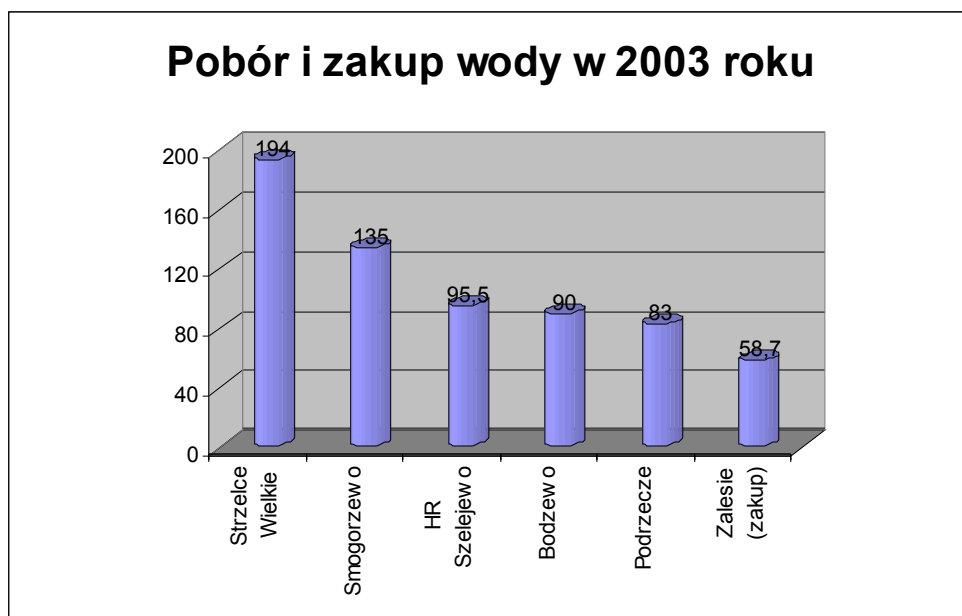
Strefa pośredniej zewnętrznej dla ujęcia w Smogorzewie obejmuje teren o powierzchni 1,75 km².

W strefie tej zabrania się m.in.

- wykonywania szamb bez zapewnienia szczelności,
- wprowadzania ścieków do wód i do ziemi,
- wydobywania kopalin,
- lokalizowania stacji paliw, cementarzy, warsztatów samochodowych, ferm chowu zwierząt, wysypisk odpadów,
- budowy zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska.

Natomiast ustanowiona strefa ochrony pośredniej wewnętrznej dla ujęcia w Podrzeczu obejmuje teren w odległości 40 – 60 m.

Miejscowość	Użytkownik ujęcia	Zasoby eksploatacyjne				Pozwolenie wodnoprawne					Pobór za rok 2003
		wielkość m ³ /h	data wydania	nr decyzji	organ wydający	wielkość poboru (m ³ /h)	data wydania	data ważności	nr decyzji	organ wydający	
Strzelce Wielkie	Gm. Piaski	60	18.01.1973	G-423-7/73	Prezydium WRN w Poznaniu	Q _h = 73 Q _d = 720 Q _r = 262800	23.01.2001 r.	31.01.2011 r.	OR.II.6223-27/2/00	Starosta Gostyński	194000
Smogorzewo	Gm. Piaski	87	11.07.1978	OS-IV-8530/39/78	UW w Lesznie	Q _h = 15 Q _d = 270 Q _r = 98550	15.12.2000 r.	31.12.2010 r.	OR.II.6223-22/2/00	Starosta Gostyński	135000
Podrzecze	Gm. Piaski	28,5	21.12.1972	G-423-158/72	Prezydium WRN w Poznaniu	Q _h = 15 Q _d = 360 Q _r = 75900	23.01.2001 r.	31.01.2011 r.	OR.II.6223-27/1/00	Starosta Gostyński	83000
Bodzewo	Gm. Piaski	13	27.09.1971	G-425-122/71	UW w Poznaniu	Q _h = 8,7 Q _d = 208 Q _r = 75900	15.06.2000 r.	31.05.2012 r.	OR.II.6223-9/00	Starosta Gostyński	90000
Bodzewko	Gm. Piaski	Nieczynne - stan formalno-prawny w trakcie regulacji									
Stefanowo	Hodowla Roślin Szelejewo	40,5	10.12.1971	g-423-149/71	Prezydium WRN w Poznaniu	Q _h = 27 Q _d = 270 Q _r = 03000	30.06.2001 r.	30.06.2011 r.	OR.II.6223-8/01	Starosta Gostyński	95500

Zaopatrzenie w wodę miejscowości takich jak Godurowo, Michałowo, Szelejewo I, Drzęczewo, Lipie, Lafajetowo, Józefowo odbywa się z ujęcia Zalesie, gm. Borek. Długość sieci wodociągowej wynosi 11 km. Ilość zakupionej wody dla w/w miejscowości w roku 2003 wyniosła 58,7 tys. m³.

4.3.2. Gospodarka ściekowa

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy są ścieki komunalne i przemysłowe, a także nawozy organiczne i mineralne stosowane w rolnictwie.

ŚCIEKI BYTOWE

System kanalizacji sanitarnej w Piaskach i Drzęczewie I. Na terenie gminy siecią kanalizacji sanitarnej odprowadzane są ścieki tylko z miejscowości Piaski, skanalizowanej w ok. 90 % oraz z m. Drzęczewo II, w całości skanalizowanej. Ścieki odprowadzane są kolektorem do oczyszczalni komunalnej w Gostyniu. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 14.700 mb. System kanalizacji obsługuje 2 750 mieszkańców.

Oczyszczalnia ścieków w Szelejewie. W system odprowadzania i oczyszczania ścieków jest też wyposażona częściowo miejscowość Szelejewo II. Na terenie Hadowli Roślin Szelejewo funkcjonuje oczyszczalnia ścieków typu „BIOBLOK” o przepustowości 200 m³/d. Rzeczywista ilość przyjmowanych ścieków na oczyszczalnię wynosi 118 m³/d. Oczyszczalnia obsługuje osiedle mieszkaniowe przedsiębiorstwa. Odbiornikiem ścieków jest rów melioracyjny wpływający do rzeki Dąbrówki. Pozwolenie wodnoprawne Nr OR.II.6223-10/01 z dnia 22.06.2001 r. jest ważne do dnia 30.06.2006 r. Oczyszczalnia obsługuje 677 mieszkańców i jest sprawna technicznie i technologicznie.

Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu MB/TK w Podrzeczu na potrzeby ochrony dla dzieci Zgromadzenia Sióstr Służniczek Niepokalanego Poczęcia NMP w Luboniu. Oczyszczalnia ma przepuszczalność 4,75 m³/d. Odbiornikiem ścieków jest rów melioracyjny a następnie rzeka Kania. Pozwolenie wodnoprawne Nr OR.II.6223-2/00 z dnia 14.01.2000 r. jest ważne do 31.01.2005 r.

Oczyszczalnia ścieków Bodzewie. Przejęta przez Urząd Gminy w Piaskach od AWRSP na początku lat 90-tych. Jest to oczyszczalnia typu „KOS” o przepustowości 200

m³/d. Z uwagi na bardzo zły stan techniczny i przestarzałą technologię, kontynuowanie budowy nie zostało podjęte.

Pozostałe jednostki osadnicze na terenie gminy nie posiadają systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków. Na terenach tych usuwanie ścieków bytowych rozwiązywany jest dwojako. W miejscowościach wyposażonych w sieć kanalizacji deszczowej mieszkańcy podłączeni są do tej kanalizacji bezpośrednio lub poprzez zbiorniki bezodpływowe. Jest to zjawisko powszechne. Natomiast we wsiach pozbawionych kanalizacji deszczowej ścieki ze zbiorników bezodpływowych wywożone są najczęściej na pola uprawne, do przydrożnych rowów, sporadycznie dowożone do oczyszczalni ścieków w Gostyniu. W gminie zarejestrowano 933 zbiorniki bezodpływowe na ścieki i 1 oczyszczalnia przydomowa w Porzeczcu.

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE

Ścieki z zakładów przetwórstwa rolnego, ubojni zwierząt, masarni, gorzelnii znajdujących się na terenie gminy nie posiadają własnych urządzeń podczyszczających. Stanowią one duże zagrożenie dla środowiska przyrodniczego. Ścieki przemysłowe dowożone na komunalną oczyszczalnię do Gostynia, bez ich wstępnego podczyszczenia zakłócają normalne funkcjonowanie tej oczyszczalni.

Z uwagi na położenie części gminy na obszarach czwartorzędowych warstw wodonośnych (w rejonie Podrzecza i Smogorzewa) konieczna jest szczególna ochrona tych obszarów. W pierwszej kolejności tereny winne być skanalizowane

WODY OPADOWE

System kanalizacji deszczowej w gminie jest zdecydowanie lepiej rozwinięty od systemu kanalizacji sanitarnej. W system odprowadzania wód opadowych wyposażonych jest 11 miejscowości. Łączna długość sieci deszczowej wynosi 19,79 km. Sieci te powstały najczęściej poprzez zarurowanie rowów przydrożnych. Kanalizacja ta najczęściej wykorzystywana jest jako ogólnospławna, tj. do odprowadzania oprócz wody ścieków bytowych a także poprodukcyjnych i gnojowicy. Ich odbiornikami są najczęściej rowy melioracyjne, następnie rzeki Kania i Dąbrówka. Między innymi z tego powodu wody tych rzek sklasyfikowane są jako nie odpowiadające normom.

Zestawienie kanalizacji deszczowych (ogólnospławnych)

Tabela nr 3

Lp.	Miejscowość	Średnica (mm)	Długość (m)	Odbiornik (zlewnia rzeki)
1.	Piaski	600	290	rowy melioracyjne – rzeka Kania
		500	350	
		300	2380	
		200	120	
2.	Szelejewo	500	1900	rowy melioracyjne – rzeka Dąbrówka
		400	560	
		300	870	
3.	Lipie	300	1400	rowy melioracyjne – rzeka Kania
4.	Strzelce Wielkie	400	1425	rowy melioracyjne – rzeka Kania
5.	Grabonóg	300	2536	rowy melioracyjne – rzeka Kania

6.	Michałowó	400	2649	rowy melioracyjne – rzeka Kania
7.	Podrzecze	300	872	rowy melioracyjne – rzeka Kania
8.	Bodzewo	300	2200	rowy melioracyjne – rzeka Kania
9.	Bodzewko	400	430	rowy melioracyjne – rzeka Kania
10.	Rębówo	600 200	800 360	rowy melioracyjne – rzeka Kania
11.	Strzelce Małe	300	650	rowy melioracyjne – rzeka Kania

4.4. Podsumowanie

- Gmina posiada wystarczające zasoby wody pitnej
- Stan urządzeń do ujmowania i uzdatniania wody jest dobry
- Zwodociągowanie miejscowości wynosi 98%
- Sieć kanalizacji wodnej całkowicie zabezpiecza mieszkańców i przemysł w wodę
- Dalece niewystarczająca jest sieć kanalizacji sanitarnej (obecnie obejmuje ok. 45% mieszkańców)
- Niezbędne jest dokończenie skanalizowania m. Piaski
- Sieć kanalizacji deszczowej najczęściej wykorzystywana jest do odprowadzania również ścieków bytowych, poprodukcyjnych a nawet gnojowicy
- Należy zabronić i wyegzekwować zakaz odprowadzania ścieków do kanalizacji deszczowej
- Konieczna jest budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji w miejscowościach które ich nie posiadają, szczególnie na obszarach wód czwartorzędowych
- Zakłady wytwarzające ścieki przemysłowe winny być wyposażone w urządzenia do ich podczyszczania w stopniu umożliwiającym ich odprowadzenie do odbiornika lub doczyszczenia w oczyszczalniach komunalnych.

5. Powietrze atmosferyczne

5.1. Emisja zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza

Emisje pyłów i gazów pochodzących ze źródeł naturalnych (np. erozji gleb, procesów gnilnych jak i związanych z działalnością człowieka) mają zasadniczy wpływ na stan jakości powietrza atmosferycznego.

Zanieczyszczenia emitowane do atmosfery w wyniku działalności człowieka można podzielić na następujące grupy:

- 1) energetyczne spalanie paliw – główne źródło emisji SO₂, CO₂, CO, pyłów i tlenków azotu,
- 2) produkcja wyrobów przemysłowych – główne źródło emisji lotnych związków organicznych, metanu, pyłów, SO₂, NO₂, i CO₂,
- 3) transport – znaczny udział w emisji CO, NO_x, SO₂, lotnych związków organicznych,

- 4) niska emisja z ogrzewania budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej – emisja tzw. gazów szklarniowych, węglowodorów aromatycznych i dioksyn.

Stosunkowo dobrze oszacowana jest wielkość i rodzaj emisji pochodzącej z energetycznego spalania paliw i produkcji wyrobów przemysłowych, gdyż podlega ona ewidencji.

Na terenie gminy nie ma zakładów które spalają paliwa w celach energetycznych.

Emisja przemysłowa

Z uwagi na brak na terenie gminy dużych zakładów przemysłowych emisja zanieczyszczeń do powietrza substancji gazowych, takich jak SO₂, NO₂ i CO w skali powiatu jest zaledwie kilku- i kilkunastoprocentowa. Natomiast, znaczący jest udział w emisji pyłu; głównym źródłem emisji jest Gorzelnia w Smogorzewie.

Średnia jednostkowa emisja SO₂ na terenie gminy wynosi ok. 0,37 kg/km²/h, NO₂ ok. 0,04 kg/km²/h, CO ko. 0,37 kg/km²/h, pyłu 1,81 kg/km²/h.

Wśród zakładów mających największy udział w emisji zanieczyszczeń do powietrza należy wymienić następujące:

- Hodowla Roślin Szelejewo,
- Gorzelnia Smogorzewo, i Szelejewo,
- Zespół Szkół Rolniczych w Grabonogu.

Z uwagi na bliskość Gostynia znaczenie w tym zakresie może mieć emisja z zakładów znajdujących się na terenie miasta Gostynia (głównie Cukrowni, Mleczarni i Huty Szkła) oraz sąsiednich gmin.

Emisja komunikacyjna

Gwałtowny rozwój przemysłu samochodowego w Polsce znacząco przyczynił się do zwiększenia emisji substancji gazowych do powietrza, w szczególności w dużych aglomeracjach miejskich. Emisja komunikacyjna jest trudna do oszacowania. W Polsce emisja gazów ze źródeł mobilnych w stosunku do całkowitej emisji wynosi: ponad 24% tlenku węgla, 36% tlenków azotu i ok. 26 % lotnych związków organicznych. Oprócz dróg powiatowych i wojewódzkich, największe znaczenie dla wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych w gminie ma droga krajowa nr 12 Leszno-Jarocin.

Emisja niska

Jest to emisja pochodząca z lokalnych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych, wykorzystujących najczęściej jako paliwo węgiel. Emisja ta ma istotny wpływ na stan jakości powietrza atmosferycznego, szczególnie w sezonie grzewczym.

Ważnym elementem zmniejszenia emisji niskiej jest zastąpienie paliwa węglowego innym bardziej przyjaznym środowisku, takim jak: gaz, olej opałowy, drewno lub też energia słoneczna.

Gazyfikacja

Z uwagi na wysoki stopień gazyfikacji miejscowości położonych na terenie gminy Piaski, gaz ziemny ma tu podstawowe znaczenie. Praktycznie wszystkie miejscowości, oprócz przsiólków Bielawy Szelejewskie, Anteczków, Łódź posiadają sieć gazowniczą. Szacuje się, że ok. 90 % mieszkańców gminy ma możliwość korzystać z gazu sieciowego. Całkowita długość sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia w gminie wynosi 86,9 km, przy średnicy od 63 do 200 mm. Jest to sieć wykonana z PE. Ilość przyłączy szacuje się na 1400, a czynnych przyłączy jest 1103. Stan techniczny gazociągów przesyłowych i rozdzielczych oraz stacji redukcyjno-pomiarowych jest bardzo dobry.

5.2. Stan zanieczyszczenia powietrza

Stężenie zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym jest związane ze stopniem koncentracji źródeł emisji zanieczyszczeń, wielkością emisji, warunkami rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń oraz wpływem zanieczyszczeń transgranicznych. Stężenia podstawowych zanieczyszczeń charakteryzują się dużą zmiennością w ciągu roku. W okresie zimowym obserwuje się znaczny wzrost stężeń SO₂ i pyłu zawieszonego. Wzrost stężeń w sezonach grzewczych obserwuje się w szczególności na terenach zabudowy mieszkaniowej (emisja niska). Głównym źródłem emisji, np.: benzenu, węglowodorów pierścieniowych czy metali ciężkich jest sektor komunalny (spalanie węgla) oraz transport samochodowy. Ocena stanu zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Piaski nie była prowadzona.

Według Raportu o stanie środowiska w Wielkopolsce za 2002 r. w najbliższym położonym punkcie pomiarowym, w Gostyniu, przy ul. Marcinkowskiego, stężenia średnioroczne zanieczyszczeń powietrza w 2002 r. (wg WSSE) wyniosły: dla SO₂ - 4,0 µg/m³, NO₂ – 39,3 µg/m³, pył zawieszony – 34,7 µg/m³. Jeżeli chodzi o pył zawieszony to stężenia chwilowe w gminie Piaski są wyższe od przeciętnych w powiecie i wynoszą powyżej 200 µg/m³. Przyczyną jest emisja niska z przydomowych kotłowni.

5.3. Podsumowanie

- Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest emisja niska
- Ograniczenie emisji niskiej jest możliwe przy zmianie paliwa z węglowego na gazowe lub olejowe
- Znaczący udział w wielkości emisji ma przemysł i komunikacja
- Znaczącym źródłem zmniejszania się emisji jest postępująca gazyfikacja miejscowości
- Dalsze ograniczanie emisji przez przemysł powinno następować poprzez wdrażanie nowoczesnych technologii i instalowaniu urządzeń ochronnych.

6. Hałas

Zgodnie z POŚ ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, poprzez utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego, a w przypadku gdy nie jest on dotrzymany zmniejszenie jego poziomu do dopuszczalnego.

Ze względu środowisko występowania hałas można podzielić na trzy grupy:

- 1) przemysłowy,
- 2) komunikacyjny,
- 3) komunalny (w pomieszczeniach użyteczności publicznej, obiektach sportowych, rozrywkowych).

6.1. Hałas przemysłowy

Pochodzi od instalacji przemysłowych, jak i też innych źródeł takich jak hurtownie i placówki handlowe używające urządzeń chłodniczych czy wentylatorów. Uciążliwość hałasu ze źródeł przemysłowych zależy jest jakości technicznej urządzeń emitujących hałas, a przede wszystkim od lokalizacji w stosunku do zabudowy mieszkaniowej czy

użyteczności publicznej. Dla terenów, na których poziom hałasu przekracza dopuszczalny, tworzy się program działań przed hałasem, których celem jest dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego.

Spośród wykonanych przez PIOŚ pomiarów hałasu przemysłowego na terenie powiatu gostyńskiego, jeden dotyczył Ubojni – J. Domiak, Piaski, ul, Powstańców Wlkp.13. W wyniku pomiarów nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na granicy zakładu.

6.2. Hałas komunikacyjny

Stanowi szczególnie dużą uciążliwość dla mieszkańców aglomeracji miejskich oraz zamieszkujących w pobliżu tras komunikacyjnych (drogowych, kolejowych, lotniczych). Ocenę stanu akustycznego środowiska dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny stanu akustycznego dokonuje się obowiązkowo dla:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tyś,
- terenów poza aglomeracjami obejmujących drogi i linie kolejowe, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie na środowisko.

Na potrzeby stanu akustycznego, starosta sporządza co 5 lat mapy akustyczne uwzględniające informacje wynikające z map akustycznych sporządzonych przez zarządzających drogą lub linią kolejową.

Na terenie gminy największą uciążliwość hałasową powoduje droga krajowa nr 12 Leszno-Jarocin.

6.3. Hałas komunalny

Pochodzi głównie z obiektów użyteczności publicznej, amfiteatrów, stadionów sportowych, imprez organizowanych na otwartym powietrzu. Uciążliwość tego rodzaju nie jest tak dokuczliwa jak wymienione wyżej, gdyż najczęściej występuje okresowo (okazjonalnie).

6.4. Podsumowanie

- * Z uwagi na bardzo duży wzrost ilości samochodów, brak obwodnic dla wielu miast położonych przy głównych trasach komunikacyjnych, nastąpił w ostatnich latach duży problem hałasu komunikacyjnego.
- * Hałas przemysłowy nie stanowi obecnie dużego problemu z uwagi na stosowanie nowoczesnych urządzeń o niskim poziomie hałasu.

7. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące

7.1. Charakterystyka

Promieniowanie to występuje w zakresie częstotliwości od 1 do 10^{16} Hz. Źródła promieniowania mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają:

- ze źródeł liniowych – linie energetyczne o napięciu 110 kV i wyższym,
- ze źródeł punktowych – urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1 – 300 MHz, do których należą:
 - urządzenia radiolokacyjne (np. na lotniskach),
 - urządzenia radionadawcze i telewizyjne (np. stacje bazowe telefonii komórkowej),
 - urządzenia elektromagnetyczne o napięciu powyżej 110 kV (np. stacje transformatorowe).

Na terenie gminy Piaski znajdują się trzy nadajniki telefonii komórkowej:

- PTC ERA nr 45037 w Piaskach, na dachu Urzędu Gminy,
- GSM 900 MHz nr 32651, w m. Piaski, ul. Warszawska, na budynku Tartaku,
- Grupa Energetyczna NEA Sp. z o.o. Zakład Główny w Poznaniu – maszt łączności wewnętrznej usytuowany w m. Grabonóg, na budynku GPZ Gostyń.

Innym źródłem pól elektromagnetycznych występujących w obszarze gminy są linie energetyczne o napięciu 110 kV i 220 kV i stacje transformatorowe.

Wokół źródeł pól elektromagnetycznych można tworzyć w razie potrzeby obszary ograniczonego użytkowania. Takiego przypadku w gminie nie ma.

7.2. Podsumowanie

- Ciągły wzrost postępu technicznego, rosnący zakres zastosowań energii elektromagnetycznej spowodował, iż w ostatnich latach nastąpiło zwiększenie wpływu na środowisko promieniowania elektromagnetycznego
- W celu określenia rzeczywistego wpływu promieniowania elektromagnetycznego na środowisko, konieczne jest dokładne zinventaryzowanie wszystkich źródeł, a także prowadzenie pomiarów widma pól elektromagnetycznych.

8. Gleby

8.1. Charakterystyka gleb

Warunki glebowe na terenie gminy Piaski należy uznać jako dobre.

Według danych z ewidencji gruntów w urzędzie gminy, klasyfikacja jakości gruntów przedstawia się następująco:

Zestawienie gruntów według jakości gleb

Tabela nr 4

Grunty orne

Klasa gruntu	Powierzchnia	%
I	0	0,0
II	301	4,1
IIIa	3899	53,6
IIIb	1 021	14,0
IVa	1 101	15,1
Ivb	208	2,9
V	595	8,2
VI	150	2,1
VI RZ	0	0,00
Razem	7 275	100,0

Łąki i pastwiska

Klasa gruntu	Powierzchnia	%
I	0	0,0
II	0	0,0
III	190	37,2
IV	264	51,7
V	53	10,3
VI	4	0,8
VI PSZ	0	0,0
Razem	511	100,0

Nieżytki stanowią 38 ha.

Jak wynika z powyższego zestawienia w gminie przewagę stanowią grunty dobrej i średniej jakości.

Struktura własności gruntów przedstawia się następująco:

- grunty prywatne – stanowią 44%
- grunty AWRSP – stanowią 36%
- lasy państwowe – stanowią 13%
- drogi, rowy, grunty gminne i inne – 7%.

Grunty orne zajmują $\frac{3}{4}$ ogólnej powierzchni gminy i w 70% zajęte są przez gleby wysokiej jakości klas bonitacyjnych kl. II , IIIa i b oraz IV. Przeważają gleby brunatne właściwe i wylugowane oraz lokalnie czarne ziemie, wytworzone z glin i piasków gliniastych mocnych. Bardziej zróżnicowane są gleby (czarne ziemie właściwe i

zdegradowane, gleby murszowo-mineralne i murszowe, torfowe i mułowo-torfowe, mady itp.) w dolinach rzek i cieków, zajęte przez użytki zielone.

Według informacji Stacji Chemiczno-Rolniczej Oddział w Poznaniu „wskaźnik waloryzacji przestrzeni produkcyjnej” zawierający takie elementy jak: glebę, klimat, rzeźbę terenu i warunki wodne wynosi dla Gminy Piaski 88,8 punkty w skali maksymalnej 223 i jest wyższy od średniej powiatu gostyńskiego wynoszący 87,3.

Natomiast wyniki badań z lat 1994-1999 odczynu i zawartości gleb w makroelementy dla gminy Piaski przedstawia się następująco:

1) *odczyn gleb*

- bardzo kwaśne 2%
- kwaśne 24 %
- lekko kwaśne 50%
- obojętne 18%
- zasadowe 6%

2) *potrzeby wapnowania*

- konieczne 7%
- potrzebne 16 %
- wskazane 26%
- ograniczone 22%
- zbędne 29%

3) *zasobność w*

	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
- bardzo niska	6%	1%	5%
- niska	27 %	7%	25%
- średnia	37%	21%	40%
- wysoka	21%	23%	15%
- bardzo wysoka	9%	48%	15

Stwierdzony stopień zanieczyszczeń gleb metalami i S-SO₄ w gminie wynosił średnio:

- kadm (Cd) 0,17 mg/kg
- ołów (Pb) 11,9 mg/kg
- nikiel (Ni) 4,60 mg/kg
- siarka siarczanowa (S-SO₄) 1,60 mg/kg.

Wyniki badań wykazały brak przekroczeń norm na zawartość metali w próbach glebach.

8.2. Podsumowanie

- Jakość gleb jest stosunkowo wysoka; przeważają gleby II, IIIa, IIIb i IV
- Wskaźnik waloryzacji przestrzeni produkcyjnej jest większy o przeciętnego dla powiatu
- Przeciętną zasobność gleb w Mg i K₂O określono jako średnią i wysoką a P₂O₅ jako bardzo wysoką
- Zaledwie dla 23% gleb konieczne jest wapnowanie
- Zawartość metali ciężkich w glebach (Cd, Pb, Ni) nie przekracza dopuszczalnych norm

9. Środowisko przyrodnicze

9.1. Świat roślin

9.1.1. Lasy

Według stanu na 31 maja 2004 r. lasy i grunty leśne zajmowały powierzchnię 1 452 ha, z czego lasy niepaństwowe zajmowały powierzchnię 109 ha., z tego gospodarstw indywidualnych 103 ha. Lasy państwowe wraz niepaństwowymi i zadrzewieniami zajmują 14,8 % ogólnej powierzchni gruntów. Występujące kompleksy leśne na terenie gminy są zróżnicowane co do wielkości kompleksów. W północnej i zachodniej części gminy przeważają bory sosnowe, głównie bór świeży, bór mieszany świeży i las mieszany świeży, las mieszany i ols. W drzewostanach obok sosny jako głównego gatunku lasotwórczego występują dąb, brzoza, olcha i świerk. Kompleksy leśne położone w południowej części gminy oprócz gatunków drzew wymienionych wyżej składają się z takich gatunków drzew jak modrzew, lipa, buk, grab i jesion.

Według stanu na 1.01.1999 r. powierzchnia lasów państwowych na terenie gminy Piaski (będących w zarządzie Nadleśnictwa Piaski) wynosiła 1 378 ha, z czego lasy zajmowały powierzchnię 1344 ha, użytki rolne 26 ha oraz grunty nieleśne 8 ha.

Lasy niepaństwowe według stanu na 1.01.2004 r. stanowiły powierzchnię 108,88 ha.

W lasach niepaństwowych przeważają bory sosnowe i mieszane (ok. 89% powierzchni), natomiast siedliska lasowe zajmują ok. 11% wszystkich lasów. Powierzchnia lasów niepaństwowych według typów siedliskowych lasów przedstawia się następująco:

- bór świeży (Bśw)	56,86 ha
- bór mieszany świeży (BMśw)	40,37 ha
- las mieszany świeży (LMśw)	6,90 ha
- las świeży (Lśw)	2,49 ha
- las wilgotny (Lw)	0,84 ha
- ols (Ol)	1,42 ha.

Lesistość gminy w wysokości 14,8% powierzchni jest znacznie mniejsza od średniej krajowej wynoszącej 28%.

9.1.2. Obszary i obiekty chronione

W obszarze gminy znajduje się 1 rezerwat przyrody „Bodzewko” o pow. 1,26 ha z unikatowym drzewostanem lipowym z domieszką dębu w wieku 105 lat. Rezerwat położony jest w leśnictwie Siedlec, oddział 273f. Północna część gminy położona jest w obrębie Krzywińsko-Osieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obowiązują tu szczególne zasady gospodarowania, wymienione w rozporządzeniu nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa leszczyńskiego z 01.08.1992 r. (Dz.Urz. Woj. Leszczyńskiego nr 11, poz.131).

W parkach podworskich licznie występują wiekowe drzewa uznane w latach 1954-1996 za pomniki przyrody. Łącznie w parkach: w Godurowie, Smogorzewie i Zaborni znajduje się 22 drzew pomnikowych w tym 18 dębów i 4 lipy. Ponadto, występują 2 pomniki przyrody nieożywionej:

- głąz narzutowy o obwodzie ok. 1250 cm i wysokości 80 cm na terenie leśnictwa Bodzewko,
- głąz narzutowy o obwodzie 910 cm i wysokości 30 cm, na gruncie prywatnym w Rębowie.

Na terenie gminy znajduje się 6 parków wiejskich podlegających ochronie prawnej w miejscowościach:

- Godurowo o pow. 4,66 ha,
- Piaski – Marysin o pow. 2,08 ha,
- Grabonóg o pow. 2,17 ha,
- Podrzecze, o pow. 4,09 ha,
- Bodzewo o pow. 1,07 ha,
- Smogorzewo, o pow. 2,31 ha,
- Szelejewo o pow. 3,97 ha.

Część kompleksów leśnych Nadleśnictwa Piaski znajdujących się w północnej części gmin zaliczonych zostało za lasy ochronne. Są to lasy położone w zasięgu oddziaływania uszkodzeń przemysłowych (o pow. 359,31 ha w leśnictwie Smogorzewo) oraz lasy masowego wypoczynku (o pow. 63,38 ha w granicach miejscowości Piaski).

Na terenie gminy znajduje się szereg obiektów kultu religijnego i miejsc historycznych godnych uwagi, a mianowicie:

- Zespół Bazylikowo-Klasztorny Kongregacji Oratorium Św. Filipa Neri na Świętej Górze w Głogówku,
- Zespół Klasztoru OO Bonifratrów w Marysinie – Piaski,
- Zespół Gospodarczy Dworski z Muzeum Regionalnym im. Edmunda Bojanowskiego w Grabonogu,
- Zespół Pałacowy w Porzeczcu,
- Kościół Parafialny P.W. Niepokalanego Serca Maryi w Piaskach,
- Zespół Parkowo-Dworski w Szelejewie.

Pozostałe formy ochrony środowiska przyrodniczego

Poza wyżej wymienionymi ochronie prawnej podlegają:

- grunty rolne klas I-IV (chronione przed wyłączeniem z produkcji),
- obszary leśne (z mocy ustawy o lasach)
- tereny położone w strefach ochronnych ujęć wód,
- tereny położone w obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych,
- wody powierzchniowe.

Szczegółowe informacje dot. tych form ochrony występujących na terenie gminy Piaski zawarte są w odpowiednich rozdziałach niniejszego Programu.

9.1.3. Zadrzewienia

Z uwagi na niską lesistość ważnym elementem środowiska przyrodniczego są zadrzewia śródpolne. Z uwagi na dużą żyzność gleb i wysoki poziom rolnictwa powierzchnia terenów zadrzewionych jest niewielka. Dla ochrony gleb przed erozją wietrzną i wodną a także dla wzbogacenia środowiska przyrodniczego niezbędne jest zwiększenie ilości zadrzewień. Konieczne są więc nasadzenia pasów zadrzewieniowych w dużych kompleksach pól, w szczególności na gruntach stanowiących własność Państwa oraz wielkoobszarowych gospodarstwach rolnych właścicieli prywatnych.

9.2. Świat zwierzęcy

Świat zwierzęcy gminy Piaski jest charakterystyczny dla nizinnych obszarów kraju. W lasach występują jelenie, dziki, daniela i sarny, lisy borsuki i kuny. Na terenach polnych coraz rzadziej występują zające oraz ptactwo łowne takie jak kuropatwy i bażanty. W dolinach Obry, Kani i dąbrówki gniazdują liczne gatunki ptaków chronionych: bocian biały, łabędź niemy, perkoz, bąk, czapla siwa, czajka, sowy, kukułka, dzięcioły, sójka, jastrząb, myszołów. Z ptaków łownych licznie występują: kaczki, cyranka, gołąb grzywacz, gęś gęgawa.

Spośród kręgowców spotkać można jaszczórkę zwinę i żyworódkę, padalca czy zaskrońca. Płazy reprezentowane są m.in. przez ropuchy, żaby, kumaki i traszki. W starych dąbrowach spotkać można rzadkie gatunki chronionych, okazałych owadów takich jak jelonek i kozioróg dębosz. Z uwagi na zły stan jakości wód powierzchniowych słabo zróżnicowana jest fauna ryb.

9.3. Podsumowanie

- Z uwagi na niską lesistość i podatność gruntów na erozję konieczne jest opracowanie planu zadrzewień
- Grunty nieprzydatne do produkcji rolnej przeznaczyć do zalesienia
- Ograniczanie inwestycji na obszarach chronionych
- Zapewnić maksymalną ochronę obecnych zasobów przyrody i objąć ochroną prawną wszystkie nie zinwentaryzowane a kwalifikujące się obiekty i obszary cenne przyrodniczo.

10. Surowce naturalne

10.1. Charakterystyka

Gmina Piaski jest obszarem mało zasobnym w surowce mineralne, a jednocześnie słabo rozpoznany. Głównym surowcem jest kruszywo naturalne (piaski, żwiry i pospółka). Występowanie iłów trzeciorzędowych stwierdzono jedynie w rejonie Smogorzewa. Nie stwierdzono występowania torfu i kredy jeziornej.

Na terenie gminy występują dwie legalne udokumentowane i eksploatowane złoża kruszywa: Smogorzewo i Talary.

Kopalnia kruszywa Smogorzewo.

Właściciel – Jarosław Jędrzejczak, Smogorzewo 29.

Koncesja na eksploatację wydana została przez wojewodę leszczyńskiego – decyzja nr ROS-IV-7512/19/98 z dnia 14.12.1998 r. , ważna do 31.12.2008 r. Jest to złożo o miąższości 2,3 do 5,2 m (pod niewielkim kilkudziesięciocentymetrowym nadkładem). Kruszywo z tego złoża to głównie piaski średnioziarniste. Powierzchnia złoża wynosi 8,04 ha. Zasoby geologiczne bilansowe wynoszą 1 398 tyś ton, zasoby przemysłowe 618 tyś. ton, wydobycie 22 tyś. ton.

Kopalnia kruszywa Talary.

Właściciel – Biderman Roman, Talary 9.

Koncesja na eksploatację została wydana przez wojewodę leszczyńskiego – decyzja nr OS-IV-7512/2/97/98 z dnia 28.01.1998 r. Decyzją starosty gostyńskiego Nr OR.MW.7512/03 z dnia 15.05.2003 r. dokonano przeniesienia własności kopalni.

Decyzja ważna jest do 31.12.2009 r. Powierzchnia złoża wynosi 0,81 ha. Zasoby geologiczne bilansowe wynoszą 52 tys. ton, zasoby przemysłowe 52 tys. ton, wydobycie 6 tys. ton.

Na podstawie wykonanych otworów hydrogeologicznych stwierdzono występowanie pospółki i piasku w okolicach Podrzecza, Grabonoga i Drzędzewa II. Spośród surowców ilastych najpowszechniej występują gliny zwałowe. Jednakże z uwagi na dużą zawartość węgla wapnia i liczne spiaszczenia są nieprzydatne do celów budowlanych. Cenniejszym surowcem do celów budowlanych są ily i mułki zastoiskowe, występujące na południe od Szelejewa oraz ily trzeciorzędowe wypiętrzone w okolicach Smogorzewa. Zasoby złoża w Smogorzewie, ustalone na 25 200 m³ zostały wyeksploatowane na potrzeby cegielni w Piaskach. W byłym wyrobisku znajduje się obecnie legalne składowisko odpadów komunalnych dla gminy Piaski. Istnieje możliwość eksploatacji tego złoża, gdyż badania kontrolne wykazały występowanie ilów plioceńskich. Prowadzone prace poszukiwawcze wykazały w okolicach Bodzewa i Bielaw Szelejewskich występowanie do głębokości 18,0 mp.p.t. glinę zwałową, złej jakości.

Nielegalne wyrobiska

Drzędzewo

Właściciel: Lasy Państwowe (Nadleśnictwo Piaski), powierzchnia ok.1,0 ha.

Wyrobisko po nielegalnym wydobyciu piasku zostało częściowo zasypane śmieciami a następnie zrehabilitowane przez nadleśnictwo poprzez nawiezenie ziemi cukrowniczej. Po wyrównaniu terenu posadzono w tym miejscu las (sosna, dąb, brzoza).

Podrzecze

Właściciel: AGROS Farmy i Młyny Poznań, powierzchnia ok. 1,5 ha.

Wyrobisko po nielegalnym wydobyciu piasku. Obecnie powierzchnia ok. 1 ha została zasypana śmieciami, pozostała część stanowi wyrobisko z którego nadal nielegalnie wydobywa się kruszywo.

Piaski

Właściciel: pierwotnie Urząd Gminy Piaski, w 2003 r. przekazano Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Poznaniu, powierzchnia 2,94 ha.

Wyrobisko po nielegalnym wydobyciu kruszywa. Zrehabilitowane; na powierzchni posadzono drzewa których część wyschła.

Poza wyżej wymienionymi stwierdzono ślady nielegalnego wydobycia kopalin w okolicach Grabonoga, Drzędzewa, Godurowa, Podrzecza i Talar. Część wyrobisk zasypanych jest odpadami. Konieczne jest przeprowadzenie szczegółowej kontroli nielegalnych wyrobisk, ich inwentaryzacji oraz zobowiązanie ich właścicieli do rekultywacji.

10.2.Podsumowanie

- Gmina Piaski obszarem mało zasobnym w surowce mineralne
- Oprócz kruszywa naturalnego powszechnie występują gliny zwałowe, mało przydatne do celów budowlanych z uwagi na dużą zawartość wapnia i liczne spiaszczenia
- Część największych nielegalnych wyrobisk zasypanych odpadami zostało zrehabilitowanych
- Występujące liczne niewielkie nielegalne wyrobiska należy zinwentaryzować a następnie zobowiązać ich właścicieli do rekultywacji

11.Gospodarka odpadami

Szczegóły zawarte są w „Planie gospodarki odpadami gminy Piaski”.

12.Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

12.1.Charakterystyka

Do jednostek, których działalność może spowodować nadzwyczajne zagrożenia środowiska (NZŚ) zaliczyć można m.in. zakłady magazynujące i stosujące substancje niebezpieczne takie jak kwasy, amoniak, magazyny i linie przesyłowe paliwa płynnych i gazu, stacje paliw, mogielniki. Zakłady podlegają ścisłej kontroli przez WIOŚ i Państwową Straż Pożarną pod kątem zabezpieczenia przed wystąpieniem NZŚ, stanu technicznego, stosowanych zabezpieczeń, planów ratowniczych i przygotowania zakładów na wypadek wystąpienia NZŚ.

Na liście potencjalnych źródeł poważnych awarii przemysłowych wpisanych do rejestru wg. stanu na dzień 31.12.1999 r. (Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 1999) nie ma żadnej jednostki z terenu gminy Piaski.

12.2.Podsumowanie

- Na terenie gminy Piaski nie ma żadnej jednostki wpisanej na listę potencjalnych źródeł poważnych awarii przemysłowych
- Źródłem zagrożenia środowiska mogą być niewłaściwie zabezpieczone stacje paliw płynnych

III. POLITYKA EKOLOGICZNA I KIERUNKI DZIAŁAŃ NA LATA 2004 – 2011 (DLA GOSPODARKI WODNEJ DO 2015)

13. Wprowadzenie

Podstawowe zadania wynikające z polityki ekologicznej Państwa zostały omówione w pkt. 1.2 niniejszego „Programu”.

W II polityce ekologicznej Państwa, uchwalonej w dniu 8 maja 2003 r. przez Sejm sprecyzowano 11 zasad którymi należy się kierować w celu jej realizacji.

Do najważniejszych należy zaliczyć:

1) zasada likwidacji aktualnych problemów dotyczących:

- emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- niewłaściwej gospodarki odpadami,
- zagrożeń jakości wód podziemnych,

2) zasada „zanieczyszczający płaci”

- oznacza odpowiedzialność materialną sprawcy za zanieczyszczanie środowiska,

3) zasada zapobiegania

- dotyczy przeciwdziałania przyszłym potencjalnym problemom, poprzez niedopuszczanie do ich powstawania u źródła,

3) oszczędne korzystanie z zasobów naturalnych

- dotyczy przede wszystkim wody i surowców naturalnych,

4) zasada integracji zewnętrznej i spójności polityki,

- integracja aspektów ochrony środowiska z takimi zagadnieniami jak transport, turystyka, przemysł, itd.,

5) zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej,

- ma zastosowanie przy wyborze planowanych działań z zakresu ochrony środowiska, zwłaszcza przedsięwzięć inwestycyjnych,

6) zasada regionalizmu,

- uwzględnia specyfikę danego regionu, np. kierunki polityki wojewódzkiej, czy powiatowej,

7) zasada uspołecznienia polityki ochrony środowiska,

- stworzenie warunków do uczestniczenia obywateli, grup społecznych i organizacji pozarządowych w tworzeniu i wdrażaniu programu ochrony środowiska.

14. Cele długoterminowe

W tym rozdziale, na tle uwarunkowań prawnych i oceny stopnia ich zgodności z prawem unijnym, zdefiniowano cele długoterminowe w zakresie ochrony środowiska i sposób ich realizacji. Cele te są zgodne nie tylko z polityką ekologiczną Państwa, ale także ze strategią rozwoju województwa wielkopolskiego i powiatu gostyńskiego.

Cele strategiczne określone w programie ochrony środowiska dla powiatu gostyńskiego przedstawiają się następująco.

Cel nadrzędny – wysoka jakość życia społeczeństwa.

Cel główny – zrównoważony rozwój powiatu zapewniający ład:

- ekonomiczny,
- społeczny,

- gospodarczy,
- przestrzenny,
- instytucjonalno-polityczny.

Cele szczegółowe

- *opracowanie programów dla poszczególnych "ładów"*.

14.1. Ochrona zasobów wodnych

14.1.1. Uwarunkowania prawne

- Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r.
- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.
- Ustawa o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, o odpadach i zmianie niektórych ustaw z dnia 27 lipca 2001 r,

Ustawy w/w określają zasady kształtowania i ochrony zasobów wodnych, korzystania z wód oraz zarządzania wodami. Ustaw Prawo wodne ostatecznie wprowadza i reguluje zasady zlewniowego zarządzania gospodarką wodną.

Podstawowymi przepisami w zakresie ochrony zasobów wodnych jest Ramowa Dyrektywa Wodna (2000/60/WE) oraz wynikające z niej dyrektywy:

- 96/61/EEC dotycząca zintegrowanej ochrony przed zanieczyszczeniem,
- 91/271/EEC w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych,
- 91/676/EEC w sprawie ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami, pochodzącymi ze źródeł rolniczych,
- 76/464/EEC w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne wprowadzane do środowiska wodnego.

14.1.2. Cele ekologiczne do 2011 roku

W oparciu o uwarunkowania lokalne, uwzględniając kierunki polityki ekologicznej powiatu określono następujące cele:

- ochrona zasobów wodnych i racjonalne gospodarowanie wodą,
 - ograniczanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych (wiejskich i przemysłowych),
 - zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń pochodzących ze spływów powierzchniowych
- retencjonowanie wody i ochrona przed powodzią.

14.1.3. Realizacja celów i kierunki działań

Wysoki poziom gospodarki rolnej gminy Piaski, prawie 100% stopień zwodociągowania wsi, powszechne odprowadzanie do kanalizacji deszczowej ścieków komunalnych, brak w większości miejscowości systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków, spływy powierzchniowe zanieczyszczeń stwarzają określone zagrożenia dla ochrony zasobów wód. Realizacja określonych wyżej celów wymaga podjęcia szeregu działań, których kierunki przedstawiono poniżej.

Ochrona zasobów wodnych i racjonalizacja gospodarki wodnej

Gmina Piaski Posiada wystarczające zasoby wód podziemnych do zaopatrzenia ludności i przemysł w wodę (głównie z poziomów czwartorzędowego). Prawie 100% mieszkańców zaopatrywanych jest w wodę z wodociągów. Część starych, przejętych w ostatnim czasie stacji wodociągowych zmodernizowano. Stan techniczny urządzeń jest

dobry. Niektóre z ujęć posiadają ustanowione strefy ochrony pośredniej. Jakość ód podziemnych jest średnia, z uwagi na przenikanie zanieczyszczeń pochodzących głównie ze ścieków i działalności rolniczej.

Kierunki działań:

- egzekwowanie ograniczeń obowiązujących w strefach pośrednich ujęć,
- usunięcie wszelkich nieszczelności w sieci wodociągowej oraz usunięcie z niej rur azbestowo-cementowych,
- uruchomienie ujęcia wody w Bodzewku,
- ograniczenie lokalizacji obiektów uciążliwych dla wód podziemnych (np. stacje i bazy paliw, magazyny środków ochrony roślin) oraz zmniejszenie chemizacji rolnictwa w obrębie GZWP nr 308,
- racjonalne gospodarowanie wodą w sektorze gospodarczym (np. zamknięcie obiegu wody).

Ograniczenie emisji ze źródeł punktowych

Zgodnie z polityką ekologiczną Państwa oraz przepisami Prawa wodnego aglomeracje od 2 000 do 15 000 równoważnej liczby mieszkańców (RLM) winny być wyposażone w instalacje do oczyszczania ścieków.

Kierunki działań:

- opracowanie szczegółowej koncepcji rozwiązań gospodarki ściekowej (budowa nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej,
- dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej w Piaskach,
- budowa indywidualnych oczyszczalni ścieków w zabudowie rozproszonej.

Zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń pochodzących ze spływów powierzchniowych

Zanieczyszczenia ze spływów powierzchniowych pochodzą głównie z nawożenia pól (nawozy mineralne, gnojowica), oprysków, składowania obornika i kiszzonek bez odpowiedniego zabezpieczenia. Aktualnie RZGW w Poznaniu opracował „Program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych”.

Innym istotnym źródłem zanieczyszczeń są ścieki komunalne a nawet przemysłowe odprowadzane do kanalizacji deszczowej. W gminie Piaski jest to problem znaczący, ponieważ jak wykazano w tabeli nr na 11 miejscowości w których znajduje się kanalizacja deszczowa we wszystkich stwierdzono odprowadzanie ścieków.

Kierunki działań:

- inicjowanie działań zmierzających do ograniczenia spływu zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego (np. zakaz stosowania gnojowicy przy zamrzniętej pokrywie glebowej),
- kontrola i podjęcie działań zakazujących wprowadzania ścieków do kanalizacji deszczowej,
- stosowanie płyt obornikowych i szczelnych silosów na kiszonki.

Retencjonowanie wody

Region wielkopolski jest szczególnie ubogi w zasoby wodne. Konieczne jest więc podejmowanie działań na rzecz zwiększenia zasobów wody, poprzez dużą i małą retencję.

Gmina Piaski znajduje się poza obszarem zagrożenia powodziowego. Dlatego też, istotne znaczenie ma tu mała retencja wody.

Kierunki działań:

- przygotowanie planu stworzenia systemu małej retencji wody,
- przywrócenie prawidłowego funkcjonowania systemów melioracyjnych.

14.2. Ochrona powietrza atmosferycznego

14.2.1. Uwarunkowania prawne

- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001 r.
- Ustawa o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach i zmianie niektórych ustaw z dnia 10.04.2001 r.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6.06.2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5.12.2002 r. w sprawie odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4.08.2003 r. w sprawie standardów emisji z instalacji,

W/w przepisy dostosowują polskie prawo imisyjne i emisyjne do przepisów prawa Unii Europejskiej. Kompleksową regulację w tej dziedzinie stanowią, dyrektywa ramowa w sprawie oceny i zarządzania jakością powietrza w otoczeniu – 96/62/EEC. Określa ona podstawowe ramy prawne, w tym ujednoczone normy i kryteria oceny jakości powietrza i jest uzupełniona licznymi pochodnymi aktami prawnymi. Należy do ich:

- Dyrektywa Rady 99/30/EC z dnia 22.04.1999 r. dot. Wartości granicznych dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, cząstek zawieszonych i ołowiu w powietrzu atmosferycznym.

Zasady dążenia do zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczenia powietrza spowodowanego emisją zakładów przemysłowych zostały określone w dyrektywie Rady nr 84/360/EWG. Największe zmiany w niniejszym prawie zostały zapoczątkowane przez dyrektywie 96/61/WE z dnia 24.09.1966 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń (IPPC).

14.2.2. Cele ekologiczne do roku 2011

Z uwagi na specyfikę gminy Piaski (wysokotowarowe rolnictwo jako podstawowa gałąź gospodarki, brak dużych zakładów przemysłowych, zabudowa wiejska) podstawowym źródłem zanieczyszczeń emitowanych do powietrza są przydomowe i zakładowe kotłownie opalane węglem kamiennym. Dlatego też, dla poprawy stanu powietrza na obszarze gminy konieczne jest:

- zastąpienie węgla innymi bardziej ekologicznymi nośnikami energii (gaz, olej opałowy, źródła niekonwencjonalne),
- ograniczenie zużycia energii (nowe technologie, termomodernizacja),
- wymuszanie na zakładach przemysłowych stosowania „czystszych technologii” lub zakładanie instalacji do redukcji emisji zanieczyszczeń.

W oparciu o przedstawione wyżej założenia i uwarunkowania zostały określone następujące cele:

- **Zmniejszenie emisji ze źródeł opalanych węglem**

- **Zwiększenie udziału ekologicznych nośników energii**
- **Ograniczanie i zużycia i strat energii.**

14.2.3. Realizacja celów i kierunki działań

Zgodnie z Prawem energetycznym gmina powinna posiadać plan zaopatrzenia w energię ciepłą, elektryczną i paliwa płynne. Plan taki pozwala właściwie wykorzystanie mocy urządzeń cieplnych, podejmowanie działań termomodernizacyjnych, modernizację lokalnych kotłowni czy rozbudowę sieci gazowniczej, stosowania niekonwencjonalnych źródeł energii.

Pomimo wysokiego stopnia gazyfikacji gminy (około 80% miejscowości) nadal większość gospodarstw rolnych jak zakładów przemysłowych stosuje na cele grzewcze i do produkcji ciepłej wody jako nośnika energii używa węgla. Większe kotłownie zakładowe znajdują się w Zespole Szkół Rolniczych w Grabonogu, Spółdzielni Mieszkaniowej w Bodzewie, PPHU „SIMET” Piaski, Spółdzielni Mieszkaniowej w Szelejewie, Gorzelni w Smogorzewie.

Kierunki działań:

- stworzenie korzystnych warunków finansowania przedsięwzięć zamiany ogrzewania z węglowego na bardziej ekologiczne (gazowe, olejowe),
- preferowanie niekonwencjonalnych źródeł energii – kolektory słoneczne, grzewcze ogniwa paliwowe, energia wiatrowa, wodna
- szersze wykorzystywanie energii z biomasy – np. wykorzystywanie słomy, stosowanie nowoczesnych technologii ograniczających zużycie energii (głównie w przemyśle),
- propagowanie technologii termomodernizacyjnych (docieplanie budynków),
- podnoszenie świadomości ekologicznej.

14.3. Ochrona przed hałasem

14.3.1. Uwarunkowania prawne

Podstawowe przepisy prawne dotyczące ochrony klimatu akustycznego stanowią następujące akty prawne:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 stycznia 2002 r. w sprawie wartości progowych poziomu hałasu
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku
- Dyrektywa COM (2000)468 final dotycząca oceny i zarządzania hałasem środowiskowym.

Dyrektywa przewiduje, że w okresie 3 lat od jej wejścia w życie, powinny być wykonane mapy akustyczne dla dużych aglomeracji miejskich (powyżej 250 000 mieszkańców) i głównych szlaków komunikacyjnych oraz portów lotniczych.

14.3.2. Cele ekologiczne do 2011 roku

Na terenie gminy Piaski problem hałasu dotyczy terenów przylegających bezpośrednio do szlaków komunikacyjnych, a w szczególności dotyczy do drogi krajowej nr 12 Leszno-Jarocin.

Zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu zakładów produkcyjnych jest obowiązkiem właściciela obiektu. Działalność zakładu nie może powodować przekroczeń standardów emisyjnych. Jeżeli w otoczeniu zakładu hałas przekracza obowiązujące wartości dopuszczalne, wymagane jest uzyskanie pozwolenia na jego emisję.

Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu hałasu poniżej dopuszczalnego, określonego w przepisach prawa.

14.3.3. Realizacja celów i kierunki działań

Dla realizacji założonych celów konieczne jest ograniczenie hałasu wzdłuż tras komunikacyjnych poprzez budowę obwodnic w miejscowościach położonych wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych, a także zmniejszenie hałasu ze źródeł przemysłowych.

Kierunki działań:

- identyfikacja i monitorowanie źródeł hałasu,
- stosowanie rozwiązań technologicznych i organizacyjnych zapobiegających lub zmniejszających przenikanie hałasu do środowiska (ekrany dźwiękochłonne przy trasach komunikacyjnych, obwodnice),
- ograniczanie uciążliwości hałasowej z zakładów przemysłowych (stosowanie nowoczesnych technologii i urządzeń, stosowanie ekranów dźwiękochłonnych).

14.4. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

14.4.1. Uwarunkowania prawne

Podstawowe akty prawne:

- Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30.10.2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

14.4.2. Cele ekologiczne do 2011 roku

Głównym celem jest ograniczanie negatywnego wpływu pól elektromagnetycznych na środowisko i zdrowie ludzi.

14.4.3. Realizacja celu i kierunki działań

Dla realizacji celu konieczne jest wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych promieniowaniu elektromagnetycznemu, z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania wokół urządzeń gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pola elektromagnetycznego.

Kierunki działań:

- inwentaryzacja obiektów emitujących pola elektromagnetyczne,
- wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obiektów emitujących pola elektromagnetyczne z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania.

14.5. Ochrona powierzchni ziemi*14.5.1. Uwarunkowania prawne*

Zgodnie z Prawem ochrony środowiska powierzchnia ziemi podlega ochronie m.in. poprzez jej racjonalne zagospodarowanie, zachowanie wartości przyrodniczych, zachowanie wartości przyrodniczych ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania.

Podstawa prawna:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001 r.
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3.02.1995 r.

14.5.2. Cele ekologiczne do 2011 roku

Podstawowym celem ochrony powierzchni ziemi jest:

- ochrona gleb przed ich degradacją i dewastacją spowodowaną nadmierną intensyfikacją produkcji rolnej i działalnością przemysłową,
- rekultywacja terenów zdegradowanych i przywrócenia ich do produkcji rolnej lub leśnej,
- ograniczanie przeznaczania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganie erozji gleb.

14.5.3. Realizacja celu i kierunki działań

Dla ograniczenia negatywnego wpływu intensyfikacji produkcji rolnej konieczne jest propagowanie produkcji rolnej zgodnej z zasadami rolnictwa ekologicznego. Niezbędne jest zinventaryzowanie wszystkich powierzchni zdegradowanych i identyfikacja zagrożeń oraz podjęcie działań celem przywrócenia tych terenów do produkcji rolnej lub leśnej.

Kierunki działań:

- inwentaryzacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych,
- identyfikacja zagrożeń zanieczyszczenia gleb i rekultywacja terenów zdegradowanych oraz przywrócenia ich do produkcji,
- ochrona gleb przed erozją, głównie poprzez wprowadzanie zadrzewień pasowych, szczególnie na terenach pozbawionych lasów,
- ograniczanie wyłączeń gruntów, szczególnie o wysokiej klasie bonitacji i cennych przyrodniczo,
- podnoszenie wiedzy użytkowników gleb w zakresie dobrych praktyk rolniczych i zasad rolnictwa ekologicznego.

14.6. Ochrona zasobów przyrody

14.6.1. Uwarunkowania prawne

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Przepisy prawne:

- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.
- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2004 r.
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r.
- Ustaw Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995r.

Formami ochrony przyrody (zgodnie z ustawą o ochronie przyrody) są:

- 1) parki narodowe,
- 2) rezerваты przyrody,
- 3) parki krajobrazowe,
- 4) obszary chronionego krajobrazu,
- 5) obszary Natura 2000,
- 6) pomniki przyrody,
- 7) stanowiska dokumentacyjne,
- 8) użytki ekologiczne,
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Celem ochrony przyrody jest:

- 1) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- 2) zachowanie różnorodności biologicznej,
- 3) zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
- 4) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami przez utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- 5) ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- 6) utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- 7) kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Polskie prawo dotyczące ochrony przyrody jest zbieżne z prawem wspólnotowym.

Na terenie gminy Piaski istnieją następujące formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody „Bodzewko”,
- Krzywińsko-Osiecki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- 2 pomniki przyrody nieożywionej (głazy narzutowe),
- 22 drzewa pomnikowe,
- liczne gatunki zwierząt i ptaków chronionych.

14.6.2. Cele ekologiczne do 2011 roku

Zasadniczym celem ekologicznym jest zachowanie walorów i zasobów przyrody.

14.6.3. Realizacja celu i kierunki działań

Postępujący wzrost urbanizacji oraz niekontrolowany rozwój infrastruktury turystycznej stwarza duże zagrożenia dla zachowania szczególnie cennym obszarom przyrodniczym i krajobrazowym. Brak dostatecznie rygorystycznych przepisów zakazujących zajmowanie cennych przyrodniczo obszarów pod budownictwo mieszkaniowe, przemysłowe a przede wszystkim letniskowe spowodowało nieodwracalne szkody w przyrodzie. Dla bezkolizyjnej realizacji celów ekologicznych i gospodarczych szczególnie ważnym elementem jest uwzględnienie w planie zagospodarowania przestrzennego strategii zrównoważonego rozwoju.

Kierunki działań:

- Wprowadzenie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zapisu o zakazie zabudowy terenów o szczególnie cennych walorach przyrodniczych.
- Ochrona i rozwój zasobów przyrodniczych
 - zakładanie parków i zieleńców,
 - utrzymanie w należyтым stanie parków wiejskich,
 - zalesianie nieużytków,
 - wprowadzanie pasów zadrzewieniowych na dużych kompleksach rolnych, szczególnie na gruntach narażonych na erozję (opracowanie gminnego planu zadrzewień),
 - obsadzanie zielenią izolacyjną terenów przemysłowych i szlaków komunikacyjnych.
- *Właściwe zarządzanie ochroną przyrody
 - zinwentaryzowanie obiektów i obszarów wymagających ochrony,
 - ochrona cennych obszarów poprzez tworzenie użytków ekologicznych, parków wiejskich i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- * Edukacja ekologiczna
 - podnoszenie walorów turystycznych i rekreacyjnych poprzez tworzenie ścieżek rowerowych, turystycznych i przyrodniczo-edukacyjnych,
 - współpraca z Lasami Państwowymi, organizacjami ekologicznymi i szkołami,
 - organizowanie konkursów o tematyce przyrodniczej,
 - wydawanie informatorów, folderów i przewodników,
 - organizowanie imprez, konferencji i spotkań promujących ochronę walorów przyrodniczych gminy.

14.7. Ochrona i racjonalne użytkowanie surowców

14.7.1. Uwarunkowania prawne

Ochrona zasobów złóż kopalin oraz racjonalne wykorzystywanie surowców, zasady poszukiwania, dokumentowania kopalin i prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody uregulowane są w:

- Ustawie Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 r.
- Ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.
- Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.

Ustawa Prawo geologiczne i górnicze jest obecnie w fazie nowelizacji. Znowelizowana ustawa będzie zgodna z prawem unijnym.

14.7.2. Cele ekologiczne do 2011 roku

Określone w polityce ekologicznej Państwa i programie ochrony środowiska województwa wielkopolskiego podstawowe cele to m.in.:

- zwiększenie efektywności wykorzystania złóż,
- ochrona wód podziemnych przed ich degradacją,
- ograniczenie zużycia wód podziemnych,
- zmniejszenie energochłonności i materiałochłonności gospodarki.

W oparciu o strategię rozwoju powiatu przyjęto następujący cel:

„Racjonalne gospodarowanie zasobami surowców przy zachowaniu wartości przyrodniczych”.

14.7.3. Realizacja celu i kierunki działań

Na terenie gminy Piaski znajdują się 2 legalne, udokumentowane i eksploatowane kopalnie kruszywa (w Talarach i Smogorzewie). Zlokalizowano również 3 nielegalne wyrobiska z czego 2 zostały zrehabilitowane (Dręczewo i Piaski). Wyrobisko w Podrzeczu jest w części zasypane odpadami, a w części nadal nielegalnie eksploatowane. Prawdopodobnie na terenie gminy znajdują się jeszcze niewielkie wyrobiska nielegalnie eksploatowane.

Kierunki działań:

- Zinwentaryzowanie wszystkich nielegalnie eksploatowanych wyrobisk
- Zaprzestanie eksploatacji kruszywa w Podrzeczu
- Zobowiązanie właścicieli kopalń do wykonania rekultywacji wyrobisk.

14.8. Przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska

14.8.1. Uwarunkowania prawne

Identyfikacja potencjalnych zagrożeń środowiska, ocena stanu zabezpieczenia źródeł zagrożenia należy do Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska. W razie wystąpienia poważnych awarii, odpowiedzialnym za podejmowanie działań niezbędnych do ich usunięcia i likwidację skutków jest Państwowa Straż pożarna.

Podstawowym aktem prawnym określającym obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenia awarii przemysłowej, a także obowiązki organów administracji jest ustawa Prawo ochrony środowiska.

14.8.2. Cele ekologiczne do 2011 roku

W programie ochrony środowiska dla powiatu gostyńskiego jako cel zapisano – „Przeciwdziałanie i zmniejszenie skutków powstawania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska”.

Na terenie gminy Piaski nie żadnego zakłady wpisanego na listę potencjalnych sprawców nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

14.8.3. Realizacja celu i kierunki działań

Najbliżej położonymi, graniczącymi z gminą Piaski zakładami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska są: Spółdzielnia Mleczarska w Gostyniu i PHU PEREK (baza paliw).

Znaczna odległość tych zakładów od najbliższych miejscowości gminy nie stwarza zagrożenia dla mieszkańców w razie wystąpienia awarii.

14.9. Edukacja ekologiczna

14.9.1. Uwarunkowania prawne

Podstawowymi dokumentami regulującymi problemy edukacji ekologicznej są: Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej oraz Narodowy Program Edukacji Ekologicznej. Program przedstawia podstawowe zadania edukacyjne, podmioty odpowiedzialne za ich realizację oraz źródła finansowania.

Narodowa Strategia Edukacji ekologicznej zawiera trzy jej główne cele:

- Ukształtowanie pełnej, bogatej i wszechstronnej świadomości ekologicznej społeczeństwa
- Stworzenie każdemu człowiekowi możliwości zdobywania wiedzy, formowania postaw, utrwalania wartości i przekonań, a także umiejętności niezbędnych w chronieniu i poprawie stanu środowiska oraz oszczędnego gospodarowania zasobami przyrody,
- Tworzenie nowych wzorów zachowań jednostek, grup, społeczeństw, uwzględniających jakość i przyszłość środowiska. Istotnym znaczeniem dla realizacji celów ekologicznych jest powszechny dostęp społeczeństwa do informacji o środowisku, wyrażania swoich opinii i wpływania na podejmowane, istotne dla środowiska decyzje.

14.9.2. Cele ekologiczne do roku 2011

Ustawa Prawo ochrony środowiska nakłada na szkoły obowiązek uwzględniania problematyki ochrony środowiska w programach nauczania; na środki masowego przekazu do popularyzowania ochrony środowiska; na placówki naukowe do uwzględniania w swojej działalności badawczej zagadnień ochrony środowiska.

Agenda 2001 wyróżnia trzy sfery wprowadzania zasad Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej:

- *Edukacja formalna* – to zorganizowany system kształcenia zgodny z określonymi zasadami sformułowanymi w odpowiednich aktach prawnych (obejmuje system oświaty i szkolnictwa wyższego)
- *Ekologiczna świadomość społeczna* – to stan wiedzy, poglądów, wyobrażeń o środowisku, jego zasadach funkcjonowania i zagrożeniach, kształtowany poprzez edukację formalną, instytucje państwowe, organizacje społeczne i media,
- *Szkolenia* – przekazywanie wiedzy i umiejętności dla określonych grup zawodowych służących podnoszeniu kwalifikacji.

Formy edukacji to różnego rodzaju szkolenia, ulotki, plakaty, publikacje, informacje przekazywane za pomocą mediów, festyny, konkursy itp. Zadania te powinny być realizowane przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

14.9.3. Realizacja celu i kierunki działań

Zgodnie z Prawem ochrony środowiska organy administracji są obowiązane udostępniać każdemu informacje o środowisku, znajdujące się w ich posiadaniu. Konieczne jest więc utworzenie w urzędach administracji publicznej systemu udostępniania informacji o środowisku. Niezbędna jest też współpraca z organizacjami ekologicznymi oraz realizacja ustalonych prawem obowiązków instytucji publicznych w zakresie umożliwienia udziału społeczeństwa w procedurach ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz zamierzeń o charakterze strategii, planów i programów.

Kierunki działań:

- Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa
- Stworzenie sprawnego systemu dostępu do informacji o środowisku znajdujących się w gminie
- Zapewnienie organizacjom społecznym i społeczeństwu czynnego udziału w procedurach ocen oddziaływania na środowisko oraz ważnych przedsięwzięciach i planach podejmowanych na terenie gminy

14.10. Zarządzanie środowiskiem

W niniejszym rozdziale opisane są instrumenty zarządzania środowiskiem na szczeblu gminnym z uwzględnieniem współpracy z samorządem powiatu, województwa oraz wojewodą, a także sąsiednimi gminami, podmiotami gospodarczymi, organizacjami pozarządowymi, organami kontroli, instytucjami finansowymi, itp.

Zarządzanie ochroną środowiska w gminie w znacznej mierze realizowane będzie w oparciu o niniejszy Program Ochrony Środowiska.

14.10.1. Podstawowe obowiązki w zarządzaniu środowiskiem

Podstawowe obowiązki organów ochrony środowiska:

- **Wójt, burmistrz, prezydent miasta** – rozpatrują sprawy w zakresie korzystania ze środowiska przez osoby prawne, jak i fizyczne, nie będące przedsiębiorcami. Zarząd gminy obowiązany jest do sporządzenia co 4 lata „Programu ochrony środowiska” wraz „Planem gospodarki odpadami” oraz do przedkładania co 2 lata raportu z realizacji przyjętego programu.
- **Starosta** – wydaje decyzje dla przedsięwzięć sklasyfikowanych jako mogące znacząco oddziaływać na środowisko, sprawuje nadzór nad spółkami wodnymi oraz lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa, gospodarką łowiecką, ochroną przyrody; realizuje zadania w zakresie edukacji ekologicznej.
- **Wojewoda** – wydaje decyzje analogiczne jak starosta jedynie w odniesieniu do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dla których sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko jest obligatoryjnie wymagane. Obejmuje ochroną konserwatorską cenne formy ochrony przyrody; sprawuje nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa, realizuje zadania z zakresu gospodarki łowieckiej.
- **Marszałek Województwa** – prowadzi bazę danych o emisjach, wytwarzanych odpadach i ilości pobranej wody oraz sprawozdawczość z zakresu gospodarczego

korzystania ze środowiska. Zajmuje się egzekucją opłat oraz redystrybucją środków finansowych na rzecz funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Jest organem w zakresie melioracji wodnych; uchwała wojewódzki plan zagospodarowania przestrzennego, strategię rozwoju województwa i program ochrony środowiska; sprawuje kontrolę nad WFOŚiGW.

- **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska** – prowadzi kontrolę przestrzegania wymogów ochrony środowiska, bada i ocenia stan środowiska (monitoring środowiska), wymierza kary za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska, prowadzi kontrolę działań zapobiegających nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.
- **Minister Środowiska** – opracowuje projekt polityki ekologicznej państwa i jest odpowiedzialny za jego realizację. Jest odpowiedzialny za realizację konwencji międzynarodowych, przygotowanie projektów ustaw i przepisów wykonawczych z zakresu ochrony środowiska.

Wszystkie wyżej wymienione organy sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów.

14.10.2. Cel ekologiczny do roku 2011

- Sprawne zarządzanie ochroną środowiska w gminie

14.10.3. Realizacja celu

Sprawne zarządzanie środowiskiem wymaga współpracy z wszelkimi instytucjami rządowymi, samorządowymi i pozarządowymi działającymi na terenie województwa, powiatu i gminy:

Należą do nich:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
- Komenda Powiatowa Straży Pożarnych
- Powiatowy Lekarz Weterynarii

Kierunki działań

- **Stworzenie sprawnego systemu zarządzania środowiskiem**

IV. PROGRAM ZADAŃ INWESTYCYJNYCH NA LATA 2004-2007 I PERSPEKTYWICZNIE DO 2015

15. Wprowadzenie

15.1. Zasady i cele polityki ekologicznej kraju

Ustawa Prawo ochrony środowiska nakłada obowiązek aktualizacji polityki ekologicznej państwa. Aktualnie obowiązująca polityka ekologiczna państwa została opracowana na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007-2010.

Podstawowym warunkiem skuteczności realizacji polityki ekologicznej jest respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarowania. Wśród metod realizacji celów polityki ekologicznej w ramach polityk sektorowych będzie miało stosowanie tzw. Dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają kojarzyć efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi. Aspekty ekologiczne powinny być obligatoryjnie włączone do polityk sektorowych we wszystkich dziedzinach gospodarczych, a także do strategii i programów rozwoju na szczeblu regionalnym i lokalnym.

16. Harmonogram realizacji zadań

Tabela nr 5

Cele i zadania polityki ekologicznej na lata 2004 – 2011 wraz z prognozą do 2015 roku dla gospodarki wodnej zostały szeroko opisane w rozdziale III „Programu”.

16.1. Ochrona zasobów wodnych

Lp	Zadanie	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Źródła finansowania	Efekty	Koszty Szacunkowe zł
1	2	3	4	5	6	7
Lata 2004-2007						
1.	Opracowanie inwentaryzacji istniejących urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych obejmującej: rodzaj sieci, materiał, długość, wiek, rodzaj oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania wody, itp.	2004-2007	Urząd Gminy	Budżet gminy, inne środki	Przygotowanie dokumentacji do prowadzenia prac remontowo-modernizacyjnych	320 000
2.	Opracowanie dokumentacji i budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi: Piaski, Podrzecze, Grabonóg o długości 7,5 km,	2004 - 2007	Urząd Gminy	Budżet gminy	Budowa kanalizacji	4 000 000
3.	Modernizacja ujęcia wody w Smogorzewie (zbiorniki wyrównawcze, hydrofornia)	2004	Urząd Gminy	Budżet gminy, inne środki	Poprawa jakości wody pitnej	450 000
4.	Realizacja programu mającego na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych w zlewni Dąbrówki i Pogony	2004 - 2007	RZGW	RZGW, inne środki	Ograniczenie odpływu azotu do wód powierzchniowych	1 000 000
Koszty szacunkowe						5 770 000

Lata 2008 -2011

1.	Modernizacja ujęcia wody w Strzelcach Wielkich (nowy odwiert, hydrofornia)	2008 - 2011	Urząd Gminy	Budżet gminy, inne środki	Poprawa jakości wody	400 000
2.	Modernizacja ujęcia wody w Podrzeczu (zbiorniki wyrównawcze, hydrofornia)	2008 - 2011	Urząd Gminy	Budżet gminy, inne środki	Poprawa jakości wody	250 000
3.	Opracowanie dokumentacji na budowę kanalizacji sanitarnej dla wsi: Bielawy, Szelejewo, Stefanowi, Lipie, Lafajetowo; budowa kanalizacji dla w/w wsi o długości 15 km i oczyszczalni ścieków w Szelejewie Q = 200 m ³ /d i Bodzowie Q = 150 m ³ /d	2008 - 2011	Urząd Gminy	Budżet gminy, inne środki	Skanalizowanie miejscowości i budowa lokalnych oczyszczalni ścieków celem poprawy warunków sanitarnych mieszkańców	7 200 000
4.	Opracowanie dokumentacji dot. modernizacji istniejącego wodociągu w Strzelcach Wielkich (uzdatnianie wody i wymiana sieci o długości 8 km)	2008 - 2011	Urząd Gminy	Budżet gminy, inne środki	Poprawa jakości wody oraz częściowa wymiana starej sieci wodociągowej	3 300 000
Koszty szacunkowe						11 150 000
Lata 2012 - 2015						
1.	Opracowanie dokumentacji na budowę kanalizacji sanitarnej i budowa sieci kanalizacyjnej dla wsi: Bodzewo, Bodzewko, Strzelce Małe, Tanecznicza, o długości 13 km. Budowa oczyszczalni ścieków w Godurowie Q = 100 m ³ /d	2012 - 2015	Urząd Gminy	Budżet gminy, właścicieli, inne środki	Budowa kanalizacji sanitarnej, poprawa warunków sanitarnych ludności	7 500 000
2.	Budowa indywidualnych oczyszczalni ścieków dla zabudowy rozproszonej	2012 - 2015	Urząd Gminy	Budżet gminy, właścicieli, inne środki	Zakończenie programu sanitacji gminy	700 000
3.	Wymiana sieci wodociągowej z rur azbestowo-cementowych w miejscowościach: Piaski – 2 km, Strzelce Wielkie – 3 km, Bodzewo – 1 km, Szelejewo – 2 km (łącznie 8 km)	2012 - 2015	Urząd Gminy	Budżet gminy, MZWiK, inne środki	Poprawa jakości wody oraz jej przesyłu	3 200 000
4.	Porządkowanie gospodarki odprowadzania wód opadowych poprzez modernizację istniejących i budowę nowych urządzeń kanalizacji deszczowej	2012 - 2015	Urząd Gminy	Budżet gminy, i powiatu, inne środki	Uporządkowanie problemu wód opadowych w gminie	6 000 000

Koszty szacunkowe	17 400 000
Ogółem gospodarka wodna	34 320 000

16.2. Ochrona powietrza atmosferycznego

Lata 2004 -2011						
1.	Modernizacja kotłowni węglowych na ekologiczne w budynku GOK	2004 – 2007	Urząd Gminy	Budżet gminy, inne środki	Zmniejszenie zużycia paliwa, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	60 000
2.	Wykonanie termomodernizacji (docieplenia) budynków szkolnych i użyteczności publicznej i pomocy społecznej	2004 – 2007	Urząd Gminy	Budżet gminy, inne środki	Zmniejszenie zużycia paliwa, ograniczenie emisji do powietrza	100 000
3.	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego gminy zaleceń dot. Zmiany ogrzewania na bardziej ekologiczne	2004 – 2007 2008 - 2011	Urząd Gminy	Bez kosztów	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	0 0
Ogółem ochrona powietrza					Lata 2004 - 2007	160 000
					Lata 2008 - 2011	0
					Razem	160 000

16.3. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznym

1.	Preferowanie lokalizacji niskokonfliktowych dla środowiska przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu	2004 – 2007 2008 - 2011	Urząd Gminy	Bez kosztów	Zmniejszenie uciążliwości dla mieszkańców	0 0
2.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagrożeń nadmiernym hałasem oraz negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	2004 – 2007 2008 - 2011	Urząd Gminy	Bez kosztów	Zmniejszenie uciążliwości dla mieszkańców	0 0
Ogółem ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi					Lata 2004 - 2007	0
					Lata 2008 - 2011	0

16.4. Przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska

1.	Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń w zakresie poważnych awarii	<u>2004 – 2007</u> 2008 - 2011	Urząd Gminy	Bez kosztów	Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców	<u>0</u> 0
----	---	-----------------------------------	-------------	-------------	--	---------------

16.5. Ochrona przyrody i krajobrazu

1.	Promocja obszarów cennych przyrodniczo oraz wspieranie rozwoju agroturystyki	<u>2004 – 2007</u> 2008 - 2011	Urząd Gminy	Budżet gminy, WFOŚiGW, inne środki	Rozwój turystyki, poprawa warunków wypoczynku	<u>7 000</u> 8 000
2.	Współdziałanie w sporządzeniu ewidencji gruntów przeznaczonych do zalesień	2004 – 2007	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy	Budżet powiatu i gminy	Opracowanie bazy danych gruntów do zalesień	5 000
3.	Ochrona istniejących zadrzewień, parków, oraz zieleńców	<u>2004 – 2007</u> 2008 - 2011	Urząd Gminy	Budżet gminy, Inne środki	Podnoszenie walorów przyrodniczych, estetycznych i krajobrazowych	<u>20 000</u> 20 000
4.	Opracowanie i wdrożenie planu zadrzewień śródpolnych na gruntach rolnych	<u>2004 – 2007</u> 2008 - 2011	Urząd gminy, Starostwo Powiatowe	Budżet gminy i powiatu, inne środki	Ograniczanie erozji gleb, zwiększenie retencji wody, poprawa jakości środowiska	<u>20 000</u> 30 000
5.	Uwzględnienie w planie zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych do zalesień	2004 - 2011	Urząd Gminy	Bez kosztów	Zwiększenie lesistości gminy	0
Ogółem ochrona przyrody i krajobrazu					Lata 2004 – 2007	52 000
					Lata 2008 - 2011	58 000
					Razem	110 000

16.6. Ochrona powierzchni ziemi

1.	Współdział w inwentaryzacji terenów zdegradowanych i nielegalnych wyrobisk na terenie gminy	2004 – 2007	Urząd Gminy	Budżet gminy	Baza danych o terenach zdegradowanych	5 000
2.	Rekultywacja nielegalnego wyrobiska w Podrzeczu	2004-2007	Właściciel wyrobiska	Środki właściciela i inne	Likwidacja źródła zagrożenia dla środowiska, głównie wód podziemnych	120 000
3.	Ograniczenie przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne w planach zagospodarowania przestrzennego	<u>3004-2007</u> 2008 - 2011	Urząd Gminy	Bez kosztów	Zmniejszenie ilości gruntów wyłączanych z produkcji rolnej i leśnej	<u>0</u> 0
5.	Propagowanie rolnictwa ekologicznego	<u>2004 – 2007</u> 2008 - 2011	Urząd Gminy, Starostwo powiatowe	Budżet gminy i powiatu	Informacja o dostępności żywności ekologicznej	<u>1 000</u> 1 000
Ogółem ochrona powierzchni ziemi					Lata 2004 - 2007	126 000
					Lata 2008 - 2011	1 000
					Razem	127 000

16.7. Ochrona i racjonalne użytkowanie surowców

1.	Ograniczenie wykorzystania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie ludności w wodę	<u>2004 – 2007</u> 2008 - 2011	Urząd Gminy, inni użytkownicy	Budżet gminy	Ochrona zasobów wód podziemnych	<u>0</u> 0
2.	Zmniejszenie strat wody na ujęciach i sieciach przesyłowych (utrzymanie urządzeń w sprawności)	<u>2004 -2007</u> 2008 - 2011	Urząd Gminy, użytkownicy ujęć	Budżet Gminy, inni właściciele ujęć	Zmniejszenie zużycia wody pitnej	<u>30 000</u> 20 000
3.	Uwzględnienie w planie zagospodarowania przestrzennego stref ochronnych ujęć wód podziemnych i obszarów przewidzianych do planowanej eksploatacji kopalni	<u>2004 – 2007</u> 2008 - 2011	Urząd Gminy	Bez kosztów	Ochrona jakości wód podziemnych	<u>0</u> 0
Ogółem ochrona i racjonalne użytkowanie surowców					Lata 2004 - 2007	30 000
					Lata 2008 - 2011	20 000
					Razem	50 000

16.8. Zarządzanie środowiskiem, edukacja ekologiczna

1.	Podnoszenie świadomości ekologicznej w społeczeństwie poprzez informacje w prasie, wystawy, plakaty, festyny, konkursy	2004 – 2007 2008 - 2011	Urząd Gminy	Budżet gminy	Zwiększenie zainteresowania mieszkańców gminy problematyką ekologii	5 000 5 000
2.	Szkolenie służb ochrony środowiska w gminie	2004 – 2007 2008 - 2011	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy	Budżet gminy i powiatu	Podnoszenie wiedzy o środowisku, lepsze zarządzanie środowiskiem	2 000 3 000
3.	Wspieranie rozwoju „Zielonych szkół”	2004 -2007 2008 - 2011	Urząd Gminy	Budżet gminy, WFOŚiGW	Integracja działalności na rzecz edukacji ekologicznej	2 000 3 000
4.	Utworzenie i rozwój gminnych centrów edukacji ekologicznej	2004 -2007	Urząd Gminy	Budżet gminy, WFOŚiGW, inne środki	Podwyższanie świadomości ekologicznej społeczeństwa	20 000
5.	Pełne wdrożenie gminnego systemu informacji o środowisku	2004 - 2007	Urząd Gminy	Budżet gminy	Łatwiejszy dostęp do informacji, trafniejsze decyzje administracyjne	5 000
Ogółem zarządzanie środowiskiem, edukacja ekologiczna						
					Lata 2007 - 2007	34 000
					Lata 2008 - 2011	11 000
					Łącznie	45 000
Koszty do poniesienia w latach 2004 – 2007						6 172 000
Koszty do poniesienia w latach 2008 -2011						11 240 000
Koszty do poniesienia w latach 2012 - 2015						17 400 000
ŁĄCZNE KOSZTY REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA						34 812 000

17. Uwarunkowania realizacyjne programu

17.1. Wprowadzenie

Program Ochrony Środowiska Gminy Piaski został opracowany zgodnie z polityką ekologiczną państwa, w oparciu o Program Ochrony Środowiska Powiatu Gostyńskiego, Strategię Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Gostyńskiego oraz głównie o materiały i informacje uzyskane w Urzędzie Gminy Piaski.

Realizacja programu wymagać będzie podjęcie współpracy władz gminy z Wojewodą, Marszałkiem, Starostą, sąsiednimi gminami i powiatami, podmiotami gospodarczymi, instytucjami finansowymi, organizacjami pozarządowymi, itd. Poszczególne jednostki i instytucje w ramach posiadanych kompetencji powinny uczestniczyć w realizacji niniejszego Programu poprzez ścisłą współpracę i wspólne ponoszenie kosztów wdrażania programu. Zarządzanie ochroną środowiska opierać się będzie w znacznej mierze w oparciu o „Program” przy pomocy instrumentów prawnych, finansowych i społecznych.

17.2. Instrumenty prawne

Program ochrony środowiska realizowany będzie w oparciu o kompetencje organów zarządzających środowiskiem poprzez m.in:

- wdawanie pozwoleń, zezwoleń, koncesji w ramach posiadanych kompetencji,
- uzgadnianie decyzji w zakresie przestrzegania standardów ekologicznych,
- kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska,
- opłaty za korzystanie ze środowiska i kary,
- programy dostosowawcze przywracania standardów jakości środowiska,
- tworzenie przepisów prawa miejscowego dotyczące studiów uwarunkowań i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zasad utrzymania czystości i porządku w gminie, zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, ochronę niektórych obiektów cennych przyrodniczo.

Wyszczególnione wyżej instrumenty prawne są niezbędne do realizacji niniejszego „Programu”, wymagają jednak ścisłej współpracy wszystkich organów, służb ochrony środowiska i podmiotów korzystających ze środowiska.

17.3. Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych niezbędnych do realizacji „Programu” należą:

- opłaty za korzystanie ze środowiska,
- opłaty produktowe i depozytowe,
- administracyjne kary pieniężne,
- opłaty za eksploatację kopalni,
- odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna,
- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, Banku Ochrony Środowiska, Ekofunduszu oraz innych funduszy, w tym funduszy przedakcesyjnych oraz fundusze strukturalne i Fundusz Spójności,
- budżety samorządów,
- budżet Państwa, środki mieszkańców i przedsiębiorstw,

- pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych kredytów i pożyczek, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i płatności wobec budżetu państwa i funduszy ekologicznych, zwolnień i ulg podatkowych, itp.,
- dobrowolne wpłaty, zapisy i darowizny od osób fizycznych i prawnych,
- świadczeń rzeczowych.

Międzynarodowe źródła finansowania projektów w dziedzinie ochrony środowiska

1) Fundusze przedakcesyjne

Fundusz ISPA – przeznaczony na dostosowanie infrastruktury technicznej krajów stowarzyszonych do standardów Unii Europejskiej.

Fundusz PHARE – nakierowany na osiągnięcie spójności instytucjonalnej, ekonomicznej i społecznej krajów stowarzyszonych.

Fundusz SAPARD – przeznaczony m.in. na rozwój i poprawę infrastruktury obszarów wiejskich; rolnictwo, leśnictwo.

3) Fundusze strukturalne i Fundusz Spójności

Środki z tych funduszy przeznaczone są przede wszystkim rozwój infrastruktury ochrony środowiska, zwłaszcza w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców. Ramy przedsięwzięć finansowanych z funduszy strukturalnych określa Narodowy Plan Rozwoju (NPR) na lata 2004 – 2006. Jednym z priorytetów NPR jest wspieranie działań na rzecz racjonalnej gospodarki odpadami.

Priorytetem Funduszu Spójności jest poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, rekultywacja terenów zdegradowanych, ochrona przyrody i leśnictwo.

17.4. Instrumenty społeczne

Konwencja o dostępie do informacji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz o dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisana w 1999 r. w Aarhus ratyfikowana przez Polskę nakazuje zagwarantowanie udziału społeczeństwa w przygotowaniu planów i programów mających znaczenie dla środowiska.

Realizacja programu ochrony środowiska w dużej mierze zależy od akceptacji Programu i udziału społeczeństwa w jego realizacji. Konieczne jest więc informowanie społeczeństwa o podjętych kierunkach działań, zamierzeniach, sposobach realizacji przyjętego Programu, wykorzystując wszelkie dostępne środki informacji i komunikacji.

18. Wdrażanie i monitoring Programu

Odpowiedzialnym za wdrożenie i realizację „Programu” będą władze gminy Piaski, które winny wyznaczyć koordynatora wdrażania programu. Koordynator odpowiedzialny będzie za przedstawianie okresowych sprawozdań z realizacji programu. Co dwa lata wymagane jest sporządzenie raportów z wykonania programów i przedstawienia ich Radzie Gminy. W celu realizacji „Programu” konieczna jest współpraca organów gminy Piaski z samorządem powiatu gostyńskiego, ościennych gmin i powiatów, samorządu województwa, organizacji pozarządowych oraz społeczeństwa, także instytucji finansowych i kontrolnych.

Wdrażanie „Programu” będzie podlegało ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania zadań,
- określenia stopnia realizacji poszczególnych celów,

- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami,
- analiza przyczyn tych rozbieżności

Realizacja „Programu” wymagać będzie przyjęcie w budżecie gminy określonych środków finansowych, zabiegów o wsparcie finansowe z WFOŚiGW, NFOŚiGW oraz wielu funduszy Unii Europejskiej. Konieczna będzie też koordynacja działań na szczeblu powiatowym i wojewódzkim.

Odpowiedzialnym za koordynację i realizację „Programu” na szczeblu gminnym będzie Inspektor d.s. Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

Program ochrony środowiska powinien być rozpowszechniony wśród społeczeństwa poprzez jego publikację i umieszczenie na stronie internetowej gminy.

Wdrażanie Programu powinno podlegać stałemu monitorowaniu polegającemu na ciągłej obserwacji i kontroli jego realizacji.

19. Materiały źródłowe

1. Polityka ekologiczna Państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2007 – 2010. Warszawa 2002
2. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego. Poznań 2000
3. Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu gostyńskiego. Gostyń 2001
4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski
5. Narodowy plan rozwoju 2004 – 2006. Dokument przyjęty przez Radę Ministrów 14.01.2003 r.
6. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych. Ministerstwo Środowiska. Warszawa 2003
7. Województwo leszczyńskie – informacja o stanie środowiska. Wydział ochrony środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Lesznie. Leszno 1003
8. Informacja o stanie środowiska w latach 1997 – 98 na terenie województwa leszczyńskiego. Leszno 1996
9. Informacja na temat zalesień gruntów o niskiej bonitacji gleb występujących na terenie województwa wielkopolskiego. Urząd Marszałkowski. Poznań 2000 r.
10. Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym. Ministerstwo Środowiska. Warszawa 2002 r.
11. Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2002 -2010
12. Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2000 i 2001. Inspekcja Ochrony Środowiska. WIOŚ w Poznaniu
13. Geografia regionalna Polski. J. Kondracki, PWN Warszawa 1998 r.
14. Natura 2000 – europejska sieć ekologiczna. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Warszawa 1999 r.
15. Rocznik statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2001. GUS warszawa
16. Poradnik dla opracowania gminnego i powiatowego programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska . Gdańsk 1999
17. Plan rozwoju obszarów wiejskich dla Polski na lata 2004 – 2006 . Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Warszawa 2003
18. Druga polityka ekologiczna Państwa. Grudzień 2000 r.
19. Program wykonawczy do II polityki ekologicznej państwa na lata 2002 – 2010. Rada Ministrów. Warszawa, listopad 2002 r.
20. Podstawowe problemy środowiska w Polsce. Inspekcja Ochrony Środowiska. Warszawa listopad 2000 r.
21. Program działań mających na celu ograniczeniu odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszaru szczególnie narażonego zlewni rzek Pogona i Dąbrówka. Opracowanie RZGW. Poznań 2004 r.
22. Rocznik statystyczny województwa wielkopolskiego , Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2000 r.